

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۳۱ فروردین ماه ۱۴۰۳

(جامع – ویژه کنکور اردیبهشت)

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ – بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، محمدابراهیم تونزنده‌جانی، علی حسینی‌نوه، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی، امیر محمودیان، ابراهیم نجفی، محمد نظامی
زبان و ادبیات فارسی	سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، علیرضا جعفری، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
علوم اجتماعی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه مجبی، آرش مرتضائی‌فر
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، کوثر دستورانی، مهسا عفتی
زبان عربی	محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، علی رسولی، حسین رضائی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا پدرام، صفا حاضری، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، امیرحسین کاروین، علی محمد کریمی، محمد ملک‌آبادی، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، فاطمه فهیمیان، مهدی کاردان، زهرا محمدی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنگور	مستندسازی
ریاضی	محمدابراهیم تونزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، علی مرشد	عباس مالکی	الهه شهبازی
زبان و ادبیات فارسی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	سپیده فتح‌اللهی	فریبا رتوفی
علوم اجتماعی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	—	فاطمه صفری، مهتاب شیرازی، آرش مرتضائی‌فر	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	فاطمه فهیمیان	محمدصدرا پنجه‌پور
زبان عربی	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیز	عطیه محلوجی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	علی زیبا	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	امیرعلی عشوریان	—	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ایران توانمند
توشه‌ای برای موفقیت

ریاضی

گزینه «۴»

(معمد ابراهیم توزنده یانی)

$$x^2 - 2x - 4 = 0 \Rightarrow \Delta = 4 + 16 = 20$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \alpha = \frac{2 - \sqrt{20}}{2} = 1 - \sqrt{5} \\ \beta = \frac{2 + \sqrt{20}}{2} = 1 + \sqrt{5} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha + \beta = 2 \\ \beta - \alpha = 2\sqrt{5} \end{cases}$$

$$\beta^2 - \alpha^2 = (\beta - \alpha)(\beta + \alpha) = (2\sqrt{5})(2) = 4\sqrt{5}$$

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

گزینه «۱»

(امیر معموریان)

$$\frac{k}{(x-3)(x+1)} + \frac{x+2}{x-3} = 2$$

$$\Rightarrow \frac{k + (x+2)(x+1) - 2(x-3)(x+1)}{(x-3)(x+1)} =$$

$$= \frac{-x^2 + 7x + 8 + k}{(x-3)(x+1)} = 0$$

برای آن که معادله گویا فقط یک ریشه حقیقی داشته باشد، حالات زیر

ممکن است:

۱- دلتای معادله به دست آمده صفر باشد و ریشه مضاعف مخرج را صفر

نکند:

$$\Delta = 0 \Rightarrow 49 - 4(-1)(8+k) = 0$$

$$49 + 32 + 4k = 0 \Rightarrow k = \frac{-81}{4} = -20.25$$

در این صورت ریشه مضاعف برابر با $-\frac{b}{2a} = -\frac{7}{-2} = \frac{7}{2}$ است که هیچ

مخرجی را صفر نمی‌کند و قابل قبول است.

۲- $x = 3$ ریشه معادله صورت کسر صورت باشد (که ریشه‌های غیرقابل

قبول برای معادله اصلی است) و ریشه دیگر هیچ مخرجی را صفر نکند. (که

ریشه دیگر قابل قبول است)

$$x = 3 \Rightarrow -9 + 7(3) + 8 + k = 0 \Rightarrow k = -20$$

۳- $x = -1$ ریشه معادله باشد و ریشه دیگر هیچ مخرجی را صفر نکند.

$$x = -1 \Rightarrow -1 - 7 + 8 + k = 0 \Rightarrow k = 0$$

بنابراین به ازای ۳ مقدار k ، معادله فقط یک ریشه حقیقی دارد که جمع

مقادیر آن برابر است با:

$$20/25 - 20 + 0 = 0/25$$

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

گزینه «۳»

(ابراهیم نیقی)

$$3x^2 - 3x = 18 \Rightarrow x^2 - x = 6 \Rightarrow x^2 - x + \frac{1}{4} = 6 + \frac{1}{4}$$

$$\left(x - \frac{1}{2}\right)^2 = \frac{25}{4} \Rightarrow \begin{cases} a = -\frac{1}{2} \\ b = \frac{25}{4} \end{cases}$$

$$9x^2 + 3x - 2 = 0 \Rightarrow 9x^2 + 3x = 2 \Rightarrow x^2 + \frac{1}{3}x = \frac{2}{9}$$

$$x^2 + \frac{1}{3}x + \frac{1}{36} = \frac{2}{9} + \frac{1}{36} \Rightarrow \left(x + \frac{1}{6}\right)^2 = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} c = \frac{1}{6} \\ d = \frac{1}{4} \end{cases}$$

$$\Rightarrow a + b - c + d = -\frac{2}{4} + \frac{25}{4} - \frac{1}{6} + \frac{1}{4} = \frac{-6 + 75 - 2 + 3}{12} = \frac{70}{12} = \frac{35}{6}$$

(ریاضی و آمار، (۱)، حل معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۷)

گزینه «۲»

(معمد بصیرایی)

از ۵ دو پیکان خارج شده پس مقادیر انتهایی دو پیکان باید برابر باشند. در

نتیجه:

$$a^2 - 6a = 7 \Rightarrow a^2 - 6a - 7 = 0$$

$$\Rightarrow (a+1)(a-7) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = -1 \\ a = 7 \end{cases}$$

به ازای $a = -1$ رابطه تابع نمی‌شود ($\begin{cases} a = 3 \\ -1 \Rightarrow 4 \end{cases}$) پس $a = 7$ و از طرفی

داریم:

$$\left. \begin{matrix} a = 3 \\ 7 \Rightarrow 2b - 1 \end{matrix} \right\} \begin{matrix} a = 7 \\ \rightarrow 2b - 1 = 3 \Rightarrow b = 2 \end{matrix}$$

پس تابع f به صورت زیر است:

$$f = \{(7, 2), (3, 6), (2, 14)\}$$

$$\Rightarrow f \text{ برد} = \{2, 6, 14\}$$

(ریاضی و آمار، (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۷ تا ۵۵)

۵- گزینه «۲»

(امیر مضموریان)

ابتدا ضابطه تابع دیگر را می نویسیم. این تابع از نقاط $(\frac{7}{2}, 0)$ و $(0, 7)$ می گذرد.

$$\text{شیب خط} = \frac{7-0}{0-\frac{7}{2}} = \frac{7}{-\frac{7}{2}} = -2 \Rightarrow y = -2x + h$$

$$\xrightarrow{(0,7)} h = 7 \Rightarrow y = -2x + 7$$

این تابع از محل تلاقی $f(x)$ و $g(x)$ می گذرد. به عبارتی هر ۳ خط از یک نقطه می گذرند. یعنی محل تلاقی این تابع با $f(x)$ با محل تلاقی آن با $g(x)$ یکسان است.
طول نقطه تلاقی تابع با $f(x)$:

$$\begin{cases} y = -2x + 7 \\ y = mx + 2 \end{cases} \Rightarrow mx + 2 = -2x + 7$$

$$(m+2)x = 5 \Rightarrow x = \frac{5}{m+2}$$

محل تلاقی تابع با $g(x)$:

$$\begin{cases} y = -2x + 7 \\ y = 3x + 2m - 4 \end{cases} \Rightarrow 3x + 2m - 4 = -2x + 7$$

$$\Rightarrow 5x = 11 - 2m \Rightarrow x = \frac{11 - 2m}{5}$$

طول ۲ نقطه تلاقی به دست آمده یکسان است:

$$\frac{11 - 2m}{5} = \frac{5}{m+2} \Rightarrow 25 = 11m + 22 - 2m^2 - 4m$$

$$2m^2 - 7m + 3 = 0 \Rightarrow \Delta = 49 - 4(2)(3) = 25 \Rightarrow m = \frac{7 \pm 5}{4}$$

$$\Rightarrow m = 3 \text{ یا } m = \frac{1}{2}$$

به ازای $m = \frac{1}{2}$ قابل $f(x)$ و $g(x)$ یکسان می شوند، پس $m = 3$ قابل قبول است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۶- گزینه «۱»

(ابراهیم نفعی)

$$f(8) = 16 \Rightarrow a^8 = 16 \Rightarrow (a^2)^4 = 2^4 \Rightarrow a^2 = 2 \Rightarrow a = +\sqrt{2}$$

$$\Rightarrow f(-6) = (+\sqrt{2})^{-6} = ((\sqrt{2})^2)^{-3} = 2^{-3} = \frac{1}{8}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{8} = \left(\frac{1}{2}\right)^{c-1} \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^3 = \left(\frac{1}{2}\right)^{c-1}$$

$$c-1=3 \Rightarrow c=4$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۰۳)

۷- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

$$2n - t = 0 \Rightarrow 2n = t$$

بنابراین تابع خطی از دو نقطه $(0, 0)$ و (t, t) می گذرد، پس: $f(x) = x$

$$\begin{cases} 2m + 2 = 2t \Rightarrow m + 1 = t \\ 2n = t \end{cases} \Rightarrow m + 1 = 2n \Rightarrow m = 2n - 1$$

$$3n + m = m^2 \Rightarrow 3n + 2n - 1 = 4n^2 - 4n + 1$$

$$\Rightarrow 4n^2 - 9n + 2 = 0$$

$$\Rightarrow n_{1,2} = \frac{9 \pm \sqrt{81 - 32}}{8}$$

$$n_1 = \frac{9+7}{8} = 2 \Rightarrow n = 2 \Rightarrow m = 3 \Rightarrow t = 4$$

غیرقابل قبول $mt = 12 > n$

$$n_2 = \frac{9-7}{8} = \frac{1}{4} \Rightarrow n = \frac{1}{4} \Rightarrow m = -\frac{1}{2} \Rightarrow t = \frac{1}{2} \Rightarrow mt = -\frac{1}{4} < n$$

$$\Rightarrow n = \frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۸- گزینه «۱»

(علی قورمان زاده)

$$\frac{10}{y} \leq x < \frac{11}{y} \xrightarrow{\times y} 10 \leq yx < 11$$

$$f(x) = \text{sign}(-x) \xrightarrow{\frac{10 \leq x < 11}{y}} -1$$

$$g(x) = |yx| + 1 \xrightarrow{10 \leq yx < 11} 10 + 1 = 11$$

$$h(x) = |x-3| \xrightarrow{\frac{10}{y} \leq x < \frac{11}{y}} -x + 3$$

$$y = (3f + g - h)(x) = 3(-1) + 11 - (-x + 3)$$

$$= -3 + 11 + x - 3 = x + 5$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۳)

گزینه ۲»

(سعید عزیزشانی)

ابتدا دامنه توابع f و g را یافته و با هم اشتراک می‌گیریم تا دامنه تابع $f+g$ به دست آید.

$$D_f = \{3, -1, -2, 0\} \\ D_g = \{-1, 0, 3\} \Rightarrow D_{f+g} = D_f \cap D_g = \{-1, 0, 3\}$$

با توجه به تابع $f+g$ داریم:

$$(f+g)(3) = -1 \Rightarrow \overbrace{f(3)}^{2a} + \overbrace{g(3)}^{a^2} = -1 \Rightarrow a^2 + 2a = -1$$

$$a^2 + 2a + 1 = 0 \Rightarrow (a+1)^2 = 0 \Rightarrow a+1 = 0 \Rightarrow a = -1$$

$$(f+g)(0) = 3 \Rightarrow \overbrace{f(0)}^1 + \overbrace{g(0)}^k = 3 \Rightarrow k+1 = 3 \Rightarrow k = 2$$

$$(f+g)(-1) = 7 \Rightarrow \overbrace{f(-1)}^4 + \overbrace{g(-1)}^{2b-1} = 7 \Rightarrow 2b-1+4 = 7$$

$$\Rightarrow 2b = 4 \Rightarrow b = 2$$

در نهایت داریم:

$$a+b+k = -1+2+2 = 3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

گزینه ۲»

(مهمر نظامی)

وزن اعلام شده روی محصولات بیانگر وزن ۹۶٪ داده‌ها است و این یعنی مطابق با نمودار منحنی نرمال وزن محصولات در فاصله دو انحراف معیار از میانگین قرار دارد:

$$550 \pm 10gr = \bar{x} \pm 2\sigma \Rightarrow \begin{cases} \bar{x} = 550 \\ 10 = 2\sigma \Rightarrow \sigma = 5 \end{cases}$$

محدوده وزن گفته شده در سؤال (۵۴۵,۵۵۵) است، پس می‌توانیم متوجه شویم که محدوده وزنی خواسته شده در فاصله یک انحراف معیار از میانگین است که مطابق با نمودار توزیع نرمال ۶۸٪ داده‌ها در این محدوده قرار دارند:

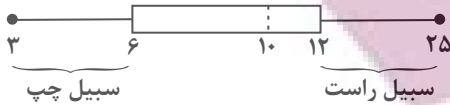
$$(\bar{x} - \sigma, \bar{x} + \sigma) = (545, 555) \Rightarrow \frac{68}{100} \times 10000 = 6800$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۳)

گزینه ۱»

(ابراهیم نبغی)

۳, ۵, ۶, ۹, ۹, ۱۰, ۱۱, ۱۱, ۱۲, ۲۳, ۲۵
 \downarrow \downarrow
 Q_1 میانه Q_3

$$\text{میانگین} = \frac{9+9+10+11+11}{5} = 10 \\ \text{داده‌های باقیمانده: } 9, 9, 10, 11, 11 \\ \downarrow \\ \text{میانه}$$

میانه و میانگین با هم برابرند در نتیجه اختلافشان صفر است.

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

گزینه ۴»

(مهمر بصیرایی)

گزاره‌های $p \Rightarrow q$ و $\sim q \Rightarrow \sim p$ هم‌ارز هستند و $\sim q \Rightarrow \sim p$ را عکس نقیض گزاره شرطی $p \Rightarrow q$ می‌گویند.

گزاره داده شده به صورت $(p \wedge q) \Rightarrow r$ داده شده که عکس نقیض آن به صورت $\sim r \Rightarrow \sim (p \wedge q)$ است از طرفی داریم:

$$\sim r \Rightarrow \sim (p \wedge q) \equiv \sim r \Rightarrow \sim p \vee \sim q$$

پس گزاره گزینه ۴» درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

گزینه ۱»

(امیر زرااندوز)

$$100 \times \frac{\text{جمعیت اولیه بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ اولیه بیکاری}$$

$$= \frac{400+40+20+40}{(400+40+20+40)+300} \times 100 = \frac{500}{800} \times 100 = 62.5\%$$

حالا می‌خواهیم نرخ بیکاری ۲۲/۵ درصد کمتر شود یعنی:

$$\text{نرخ جدید بیکاری} = 62.5 - 22.5 = 40\%$$

$$\text{نرخ جدید بیکاری} = \frac{\text{جمعیت جدید بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 \Rightarrow \frac{500-x}{800} \times 100 = 40$$

$$\frac{500-x}{8} = 40 \Rightarrow 500-x = 320 \Rightarrow x = 500-320 = 180$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۴- گزینه ۲»

(علی حسینی نوه)

راه اول:

مقدار تورم = $100 + 40 = 140$ = شاخص دو کالا در سال مورد نظر \Rightarrow درصد $40 =$ تورم

$$140 = \frac{4000 \times 10 + 20a}{3000 \times 10 + 3500 \times 20} \times 100 \Rightarrow 40000 + 20a$$

$$= 140(3000 + 700) \Rightarrow a = 5000$$

راه دوم:

با توجه به اطلاعات سؤال برای پیدا کردن مقدار a از فرمول تورم کمک می‌گیریم.

مقدار تورم = $100 = \frac{\text{هزینه در سال پایه} - \text{هزینه در سال مورد نظر}}{\text{هزینه در سال پایه}}$

$$\left((4000 \times 10) + (20 \times a) \right) - \left((3000 \times 10) + (3500 \times 20) \right) \times 100 = 40$$

$$\left((3000 \times 10) + (3500 \times 20) \right)$$

$$\Rightarrow \frac{40000 + 20a - 100000}{100000} = \frac{40}{100}$$

$$\Rightarrow \frac{20a - 60000}{100000} = \frac{4}{10} \Rightarrow 200a - 600000 = 400000$$

$$\Rightarrow 200a = 1000000 \Rightarrow a = 5000$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۵۹)

۱۵- گزینه ۳»

(علی قهرمان زاده)

۲ حالت زیر را در نظر می‌گیریم:

$$\frac{2}{4,8} \times \frac{3}{3,5,9} \times \frac{1}{2} \times \frac{2}{2} = 12$$

فرد زوج

فرد زوج

$$\frac{3}{3,5,9} \times \frac{2}{4,8} \times \frac{2}{2} \times \frac{1}{2} = 12$$

زوج فرد

زوج فرد

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} 12 + 12 = 24$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۶- گزینه ۱»

(سعید عزیزقانی)

تعداد مهره‌های آبی را برابر x در نظر می‌گیریم و با توجه به اینکه تعداد کل مهره‌ها ۱۰ است، تعداد مهره‌های قرمز برابر $10 - x$ خواهد بود. حالا احتمال انتخاب ۲ مهره آبی و یک مهره قرمز را برابر $0/3$ در نظر گرفته و داریم:

$$n(S) = \binom{10}{3} = \frac{10!}{3!7!} = \frac{10 \times 9 \times 8}{3 \times 2 \times 1} = 120$$

$$n(A) = \binom{x}{2} \times \binom{10-x}{1} = \frac{x(x-1)}{2} \times 10 - x$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3}{10} \Rightarrow \frac{x(x-1)}{120} \times (10-x) = \frac{3}{10}$$

$$\Rightarrow x(x-1) \times (10-x) = 72$$

دقت کنید در اینجا معادله را حل نکنید و از گزینه‌ها استفاده کنید. با توجه

به طبیعی بودن جواب و گزینه‌ها مقدار $x = 4$ در معادله صدق می‌کند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۷- گزینه ۲»

(امیر زرانروز)

$$4x^2 - 400 = 0 \Rightarrow 4x^2 = 400 \Rightarrow x^2 = 100 \xrightarrow{\text{جذر}} x = \pm 10$$

پس $a_1 = -10$ و $a_2 = 10$ می‌باشد لذا داریم:

$$n = 1 \xrightarrow{\text{ضابطه پایین}} a_3 = \frac{a_2 + a_1}{2} = \frac{10 - 10}{2} = 0$$

$$n = 2 \xrightarrow{\text{ضابطه بالا}} a_4 = a_3 - a_2 + 2 = 0 - 10 + 2 = -8$$

$$n = 3 \xrightarrow{\text{ضابطه پایین}} a_5 = \frac{a_4 + a_3}{2} = \frac{-8 + 0}{2} = -4$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

۱۸- گزینه ۱»

(مهمرب بیرایی)

$$\xrightarrow{\text{دنباله حسابی}} 2(x+4) = x+2y \Rightarrow x = 2y-8$$

$$\xrightarrow{\text{دنباله هندسی}} (x+4)^2 = x(3y+3)$$

$$\xrightarrow{x=2y-8} (2y-8+4)^2 = (2y-8)(3y+3)$$

$$\Rightarrow (2y-4)^2 = 6y^2 + 6y - 24y - 24$$

$$\Rightarrow 4y^2 - 16y + 16 = 6y^2 - 18y - 24$$

$$\Rightarrow 2y^2 - 2y - 40 = 0 \Rightarrow y^2 - y - 20 = 0$$

$$\Rightarrow (y-5)(y+4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} y=5 \Rightarrow x=2 \\ \text{غرض} \\ y=-4 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{دنباله حسابی}} 2, 6, 10, 14$$

$$\xrightarrow{\text{دنباله هندسی}} 2, 6, 18, 54$$

$$\Rightarrow \text{مجموع جمله‌های چهارم} = 14 + 54 = 68$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی و غیرقطعی، صفحه‌های ۷۱ و ۸۳)

زبان و ادبیات فارسی

۱۹- گزینه «۴»

(سعید عزیزفانی)

ابتدا موارد خواسته شده را جداگانه محاسبه کرده و سپس در رابطه گفته شده جایگذاری می‌کنیم:

$$x^2 \text{ ریشه سوم} = \sqrt[3]{x^2} = x^{\frac{2}{3}}$$

$$x^4 \text{ ریشه پنجم} = \sqrt[5]{x^4} = x^{\frac{4}{5}}$$

$$2048 \text{ ریشه پنجم} = \sqrt[5]{2048} = \sqrt[5]{2^{11}} = 2^{\frac{11}{5}}$$

بنابراین داریم:

$$\frac{2}{3} \times \frac{4}{5} = \frac{11}{5} \Rightarrow \left(\frac{2}{3} + \frac{4}{5}\right) = \frac{11}{5} \Rightarrow x^{\frac{22}{15}} = 2^{\frac{11}{5}}$$

دو طرف تساوی را به توان $\frac{15}{22}$ (معکوس توان x) می‌رسانیم تا توان x به

یک تبدیل شود:

$$\left(\frac{22}{x^{15}}\right)^{\frac{15}{22}} = \left(\frac{11}{x^{15}}\right)^{\frac{15}{5}} = \frac{22 \times 15}{x^{15} \times 22} = \frac{11 \times 15}{22}$$

$$\Rightarrow x = \frac{3}{22} = \sqrt[22]{3} = \sqrt{8}$$

$$\Rightarrow x = 2\sqrt{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۲۰- گزینه «۳»

(مهمربراهیم توزنده‌فانی)

$$f(x+6) = (\sqrt{5})^{x+6}$$

$$f(x+4) = (\sqrt{5})^{x+4}$$

$$f(x+2) = (\sqrt{5})^{x+2}$$

$$\Rightarrow (\sqrt{5})^{x+6} - (\sqrt{5})^{x+4} = k(\sqrt{5})^{x+2}$$

$$\Rightarrow \frac{(\sqrt{5})^{x+2} \left((\sqrt{5})^4 - (\sqrt{5})^2 \right)}{(\sqrt{5})^{x+2}} = k$$

از $(\sqrt{5})^{x+2}$ در صورت کسر فاکتور می‌گیریم.

$$\Rightarrow \sqrt{5}^4 - \sqrt{5}^2 = k$$

$$\Rightarrow 25 - 5 = k \Rightarrow k = 20$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۹۳ تا ۱۰۲)

۲۱- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی پور)

تقسیمات شش‌گانه بهار برای شعر فارسی به ترتیب عبارت‌اند از:

(۱) سبک خراسانی یا ترکستانی (از آغاز تا قرن ششم)

(۲) سبک عراقی (از قرن ششم تا دهم)

(۳) سبک هندی (از قرن دهم تا سیزدهم)

(۴) دوره بازگشت (قرن سیزدهم)

(۵) دوره مشروطه

(۶) دوره معاصر

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۶۱)

۲۲- گزینه «۴»

(شیوا نظری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از نمایندگان این جریان شعری، بابا فغانی شیرازی بود.

گزینه «۲»: شاعران می‌دانستند که باید به سوی حقیقت‌گویی و واقع‌گرایی

بازگشت و برای این کار باید به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی

می‌پرداختند، اما قالب غزل با توجه به سابقه و کاربردش اجازه جولان بیشتر

در این میدان را نمی‌داد.

گزینه «۳»: آشنایی با تفکرات و معارف هندوان کم و بیش در تغییر سبک

دخیل بود و بی‌تأثیر نبود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۲۳- گزینه «۴»

(سعیدعلیرضا علویان)

عبارت این گزینه در خصوص نثر (نه شعر) قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم

است. سایر عبارات همگی از ویژگی‌های شعر این دوره است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۴۳)

۲۴- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا علویان)

نام نویسنده و موضوع آثار ذکر شده در این گزینه به درستی بیان شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جای پای خون به قلم سیدمهدی شجاعی است.

گزینه «۲»: ایده آل یا سه تابلوی مریم نمایش‌نامه‌ای منظوم نوشته میرزاده عشقی است.

گزینه «۴»: خسی در میقات با موضوع سفرنامه حج نوشته شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۲۵- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی پور)

معشوق در ادبیات معاصر مانند دوره‌های آغازین شعر فارسی، زمینی است و هجو و مدح و ذم در آن بسیار کم است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۹۷)

۲۶- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا علویان)

در این ابیات هیچ نوع باستان‌گرایی و کاربرد واژگان و دستور زبان کهن دیده نمی‌شود؛ زبان شعر امروزی و نو است و پیچیدگی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ابیات به حماسه کربلا و نبرد عاشورا اشاره دارد و شاعر به اتفاقات آن مانند شهیدشدن امام حسین (ع) و بریده‌شدن سر ایشان اشاره می‌کند.

گزینه «۲»: شاعر از طریق نمادهایی چون باغ، گل، نخل و... اشاره به حوادث عاشورا دارد. تمثیل‌هایی مانند نخل سربریده، شیشه عطری که درش گم شده باشد و... همگی به بریده‌شدن سر امام حسین (ع) اشاره دارد. همچنین «گل‌های ترش برگ و برش گم شده باشد» می‌تواند به شهیدشدن یاران امام حسین (ع) اشاره کند.

گزینه «۴»: ترکیبات و عباراتی مانند نخل بی‌سر، شیشه عطر بدون در، باغ بدون در و... همگی بدیع هستند و در ادب فارسی تازگی دارند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

۲۷- گزینه «۴»

(سعید یغفری)

در ابیات گزینه‌های «۱» و «۲» و «۳» واژه‌هایی مانند «نزاکت، فرش و شیشه» به کار رفته است. زبان این بیت‌ها واژگان عربی کمتری دارد و گونه‌ای ابهام در بیت‌ها دیده می‌شود، ولی در بیت گزینه «۴» اگرچه از واژه «شیشه» استفاده شده است، اما واژگان عربی بیشتر است و زبان بدون ابهام است و استوار. ضمن اینکه در این بیت نقد زهد ریایی دیده می‌شود که از ویژگی‌های سبک عراقی است. بیت از خواجه کرمانی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۳)

۲۸- گزینه «۳»

(شیوا نظری)

در این گزینه، ویژگی‌های سبک خراسانی دیده نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تفاوت تلفظ در واژه «خوش» وجود دارد و به صورت «خَش» تلفظ می‌شود.

گزینه «۲»: دو حرف اضافه برای یک متمم در عبارت «به گرد اندر» دیده می‌شود.

گزینه «۴»: استفاده از ایدون، ایدر، ابا و آبر از ویژگی‌های زبانی این سبک است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۶)

۲۹- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا اهری)

استعاره: سنبل مشکین او: موهای یار

تشبیه: لب او چنان گوارا بود که باعث ارزانی نمک شد. یعنی لبش مثل نمک است، بلکه هم بهتر! (تشبیه مرجح)

حسن تعلیل: آوردن دلیل شاعرانه و دروغین برای ارزان شدن نمک

اغراق: زیاده‌روی در توصیف شیرینی لب یار

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۳۰- گزینه ۴»

(سیرعلیرضا امیری)

الف: تشبیه: ساغر زرین مهر (خورشید) و ساغر مهر (محبت) / جناس: «مهر»
با دو معنای متفاوت تکرار شده است. یکی خورشید و دیگری محبت. / ایهام
تناسب: واژه مهر در معنای محبت آمده است (مصراع دوم) و معنی دوم آن
با واژه گردون تناسب دارد. هم‌چنین است کاربرد واژه مدام که در معنای
همیشه آمده است که معنای دوم آن (شراب) با واژه ساغر در تناسب است.
د: تشبیه: مطرب بلبل نوا / جناس: چنگ در دو معنای متفاوت استفاده شده
است. یکی ساز چنگ و دیگری دست. / ایهام تناسب: چنگ (دوم) در معنای
دست آمده است و معنای ثانویه آن (نوعی ساز) با مطرب و نوا تناسب دارد.

تشریح سایر ابیات:

ب) فاقد جناس / تشبیه: کمان کین / ایهام تناسب: پیوسته در معنای
همیشه آمده است و معنای ثانویه آن (چسبیده) با ابرو تناسب دارد.
ج) فاقد تشبیه / جناس: شیرین در دو معنای متفاوت استفاده شده است.
یکی محبوبه ارمنی خسرو و دیگری گوارا. در بیت ج، «شیرین» ایهام تناسب
دارد.

ه) فاقد جناس و ایهام تناسب / تشبیه: گریه به نقل مجلس

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۳۱- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا امیری)

حسن تعلیل: آوردن دلیل دروغین و شاعرانه برای قرمزی رخ گل /
تشبیهات: ۱- از شکر تنگ تو (لبت) شکر روان است، یعنی لبت مانند شکر
است. ۲- گل از شرم چهره‌ات رنگ برآورده (خجالت کشیده است). یعنی
چهره‌ات مثل گل است، بلکه هم بهتر! (تشبیه مرجع) ۳- رخ گل‌رنگ

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» فاقد حسن تعلیل است، چراکه شاعر برای برطرف کردن اندوه،
طلب شراب می‌کند و این اعتقاد شخصی اوست که باده‌نوشی منجر به از
بین رفتن اندوه است. / تشبیهات: گلرخ، باده گل‌رنگ، آیین جان و چون زنگ
گزینه ۳» فاقد حسن تعلیل است. / تشبیهات: زنجیر زلف و همچون دل
گزینه ۴» فاقد حسن تعلیل است. بنابر توضیح مربوط به گزینه ۲»
شاعر با بیان اعتقاد شخصی خود، شراب‌نوشی را مایه از بین رفتن غم
می‌داند. / تشبیهات: گلگون می و اسب طرب

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۳۲- گزینه ۲»

(سعید یعقوبی)

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» در بیت «الف» تلمیح وجود ندارد. بیت «ب»، به معجزات
حضرت موسی (ع) و حضرت عیسی (ع) اشاره دارد.

گزینه ۲» در بیت «ت» متناقض‌نما وجود ندارد. در بیت «پ»، «سوی
بی‌سویی» و در بیت «الف»، «زهری که مانند شکر خوب است» متناقض‌نما
هستند.

گزینه ۳» آرایه تشبیه در بیت «الف» (چو شکر) و در بیت «ت» (بحر
جانان) وجود دارد. در بیت «ب» جملات اسنادی هیچ‌کدام اساس شباهت
ندارد. در بیت «پ» فرآیند تشبیه (مانند کردن) اتفاق نیفتاده است. (رونده
... مانند خاطر گمراه ... نیست!)

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۳۳- گزینه ۳»

(مجتبی فراهاری)

همسان: برآید: ۱- بالا آید، ظاهر شود، ۲- پدید آید، انجام شود / ناهمسان:
بار و بام

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» همسان: مردم ۱- در مصراع اول، مردمک چشم ۲- در ابتدای
مصراع دوم انسان / ناهمسان: ندارد.

گزینه ۲» همسان: ندارد. / ناهمسان: بر و سر

گزینه ۴» همسان: ندارد. / ناهمسان: تو و چو

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

۳۴- گزینه ۱»

(سعید یعقوبی)

هیچ دو امر متضادی به‌صورت هم‌زمان برای یک چیز نیامده است. /
«خاکستر شب» و «خگر خورشید» اضافه تشبیهی هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» رخ و زلف و دهن (لف)، تشبیه به گل و سنبل و تنگ شکر
(نشر) شده‌اند. / «رخ و زلف و دهن» اجزای سر هستند: مراعات نظیر

گزینه ۳» «زلزلت الارض» آیه قرآن است. / صدای / ز / در بیت به گوش

می‌رسد.

نکته: در واج‌آرایی شکل املایی واج‌ها مهم نیست.

گزینه «۴»: به ماجرای ضحاک ماردوش که مغز را خوراک مار می‌کرد، اشاره دارد. / موی و سر و مغز متناسب‌اند.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۵- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا امیری)

ایهام: از چشم بیفتاد مرا: ۱- از چشم سقوط کرد ۲- بی‌اعتبار شد (معنای کنایی)

لفونشر: مطرب (لف ۱)، زهد (لف ۲)، سبحة (نشر ۲)، چنگ و نای (نشر ۱)

مجاز: صد: مقدار و تعداد زیاد

پارادوکس: لازمه خانه آباد، سیل است و خاطر معمور و آبادان، در ویرانی محقق می‌شود.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۶- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

پاکرو (مصراع اول) به معنی پاک‌رونده و درستکار و پاکیزه‌رو (مصراع دوم) به معنی کسی با چهره زیبا است؛ حروف قافیه این بیت «و» و «و» مطابق قاعده دوم قافیه است.

تشریح سایر ابیات:

گزینه «۲»: «معنی» با «دعوی» نمی‌تواند قافیه شود. مصوت بلند «ی» به تنهایی نمی‌تواند جزو حروف قافیه قرار بگیرد.

گزینه «۳»: «مرگ» با «ترک» در واج آخر اختلاف دارد و نمی‌تواند با آن قافیه شود.

گزینه «۴»: «خراب کجا» با «تا به کجا» در حکم ردیف و قافیه این بیت است که قافیه آن نادرست است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۳۷- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا امیری)

بیت الف: حرف «چون» حاجب است؛ از این رو قافیه اول در حرف «تا و را» است و قافیه دوم «سگالیدی و بمالیدی» است.

بیت ج: «سرزیر» و «سیر» قافیه هستند و «شد» ردیف است.

بیت ب: «غفلت» با «طاعت» و «بتاب» با «بتاب» قافیه هستند.

بیت د: بعد از کلمه «برگ»، واو عطف آمده که مانع شکل‌گیری قافیه مرگ و برگ شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۳۸- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

وزن بیت صورت سؤال، «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن» است که با گزینه «۲» هماهنگی دارد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۳۹- گزینه «۱»

(یاسین مهریان)

وزن بیت «ه»: «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن»: متناوب (دوری) و دارای دو دسته‌بندی هجایی

تشریح سایر ابیات:

بیت «الف»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن: متناوب نیست و دو دسته‌بندی هجایی ندارد.

بیت «ب»: مفعول مفاعیل مفاعیل مفاعیل فعولن: متناوب نیست و دو دسته‌بندی دارد.

بیت «ج»: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن: متناوب است و دو دسته‌بندی هجایی ندارد.

بیت «د»: فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن: متناوب است و دو دسته‌بندی هجایی ندارد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۰- گزینه «۲»

(یاسین مهریان)

مصراع «ج»: فعولن فعولن فعولن فعولن (مقارن مثنی سالم)

مصراع «ه»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مثنی سالم)

تشریح سایر مصراع‌ها:

مصراع «الف»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مسدس سالم)

مصراع «ب»: مستفعلن مستفعلن (رجز مربع سالم)

مصراع «د»: مفاعیلن مفاعیلن فعولن (هزج مسدس محذوف)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

۴۱- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا امیری)

وزن بیت، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است و این وزن، قابلیت داشتن اختیار آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن را ندارد.

اختیار تغییر کمیت مصوت کوتاه: مصوت کوتاه در پایان واژه، «خط» بلند، تلفظ می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۲- گزینه «۲»

(ممنسن اصغری)

وزن بیت، «مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن» است.

ابدال: شاعر در رکن سوم مصراع اول، هجای بلند «کن» را به جای دو هجای کوتاه آورده است.

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه: هجای یازدهم مصراع اول و مصراع دوم: (ع) در «دفع»، (ر) در «نظر»

حذف همزه: همزه «از» در مصراع دوم به ضرورت حذف می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۳- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا امیری)

وزن و تقطیع درست: {--U / U--U / U--U / U--}

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۴- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا امیری)

در مصراع نخست دو بار از اختیار ابدال استفاده شده است. یکی تبدیل فاعلاتن به مفعولن در رکن دوم مصراع و دیگری تبدیل فعلن به فعلن در پایان مصراع.

(علوم و فنون ادبی، سبک‌شناسی، بیان و بریع، مفهوم و موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۵- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا امیری)

در گزینه «۳» نوعی بی‌توجهی و کوچک‌شماری در بیان معشوق (مصراع دوم) به چشم می‌خورد. گویی که یار در اوج عزت است و عاشق به او دسترسی ندارد (تصویر رایج در شعر سبک عراقی) ولی در سایر گزینه‌ها، لحن مناظره به نحوی است که بار با ناز و تفاخر از زیبایی ظاهری خود می‌گوید و لحن شیطنت‌آمیز او متناسب با محتوای وسوسه‌برانگیز جملاتش است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۷۰)

۴۶- گزینه «۳»

(علیرضا یعقوبی)

در بیت اول خوانش بیت اهمیت فراوان دارد:

زمانی که او را مستِ خواب دیدم، به او گفتم ای معشوق بلندقامتی که سرو پیش تو کوتاه است ...

بیت ادامه دارد و هم‌مفهوم با بیت دوم نیست که شاعر در آن معشوق را در رؤیا دیده است.

مفاهیم ابیات در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عشق حاصلی جز غم و اندوه و بدبختی ندارد.

گزینه «۲»: غفلت همیشگی انسان

گزینه «۴»: صبر لازمه رسیدن به مراد است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۶۳ و ۶۵)

۴۷- گزینه «۴»

(شیوا نظری)

هر دو بیت اشاره به وجود اخلاص و صاف‌بودن در عبادت دارند.

در بیت گزینه چهار شاعر بر «صاف‌شدن» در عبادت که همان اخلاص است تأکید دارد. او معتقد است شراب تا زمانی که صاف نشود و دزدش ته‌نشین نشود، این توفیق را نمی‌یابد که لب ساقی و معاشران او با آن آشنا شوند.

مفهوم سایر ابیات:

گزینه «۱»: شاعر می‌گوید عشق من به خداوند به طمع بهشت نیست، بلکه من به خاطر خود معشوق حقیقی عبادت می‌کنم.

علوم اجتماعی

۵۱- گزینه «۲»

(کوثر شاه‌سینی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست (انواع کنش‌ها از یکدیگر اثر می‌پذیرند و بر یکدیگر اثر می‌گذارند و متناسب می‌شوند؛ ولی هویت هیچ کدام از دست نمی‌رود). - درست

گزینه «۳»: درست - نادرست (هر فردی در طول زندگی خود، تغییرات هویتی بسیاری را پشت‌سر می‌گذارد؛ مثلاً از نوزادی، کودکی، نوجوانی و جوانی یا از بی‌سوادی، کم‌سوادی، دانشمندی و فرهیختگی می‌گذرد؛ ولی خود می‌داند همان شخصی است که همه آن تغییرات را سپری کرده است).

گزینه «۴»: نادرست (بعد جسمانی (بدن)، بعد نفسانی (نفس) و ویژگی‌های روانی و اخلاقی) و بعد اجتماعی (نقش و عضویت فرد در جهان اجتماعی)، سه بعد متفاوت هویت افراد هستند). - نادرست (هویت هر جهان اجتماعی، براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد و قواعد، هنجارها و نمادهای آن متناسب با عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها سامان می‌یابند).

(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۲، ۱۷، ۳۶، ۳۹، ۶۳، ۶۴، ۶۷ و ۶۸)

۵۲- گزینه «۲»

(فیبه مهبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

ج) بخش‌هایی از فرهنگ که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است، «خرده فرهنگ» نامیده می‌شود. خرده فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۱۹)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۴)

گزینه «۲»: اشاره به مفهوم عزت که باعث می‌شود سالک به مقام شهود حق برسد.

گزینه «۳»: اشاره به کریم‌بودن خداوند دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۶۷)

۴۸- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

عبارت صورت سؤال و بیت گزینه «۲» هر دو به این اشاره دارند که دوستی‌ای که طی سال‌های طولانی ایجاد شده است نباید یک لحظه در آن مشکل ایجاد شود و از بین برود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: عدم آزردهنده بودن آزارهای طرف مقابل

گزینه «۳»: همان‌طور که به خاطر تندخویی، دوستی به دشمن تبدیل می‌شود، با خوش‌گفتاری هم می‌توان دشمن را دوست ساخت.

گزینه «۴»: دوری دوستان بسیار سخت و ناراحت‌کننده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۵۳)

۴۹- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی‌پور)

در ابیات سایر گزینه‌ها به طرق مختلف به ترک وطن به‌خاطر معشوق اشاره شده است، اما بیت گزینه «۲» درباره بازگشت به وطن، اصل و جایگاه اصلی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۹۲)

۵۰- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا امیری)

پای در دامن کشیدن کنایه از سکون و عدم تلاش است که شاعر نافی آن است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ناپایداری جهان

گزینه «۲»: لزوم تلاش برای رسیدن به معشوق

گزینه «۴»: اشاره به سیار بودن سیل دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۹)

۵۳- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

اگر ناسازگاری با عقاید و ارزش‌ها در سطح رفتارها و هنجارها باشد، منجر به تعارض فرهنگی می‌شود.

علل درونی تحولات فرهنگی، یا به ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی مربوط می‌شود یا به کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی باز می‌گردد. فرهنگ دنیاگریز، راهبه شدن، متراس شدن و پیدایش فناوری‌های نوین از مصادیق آن است.

بسیاری از جوامع غیرغربی، در رویارویی با جهان غرب، به دلیل اینکه مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی گرفتار شدند. خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را «غرب زدگی» می‌نامند.

اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی مطابق حق و فطرت انسان نباشد، جهان اجتماعی دچار از خودبیگانگی حقیقی (فطری) می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۷، ۹۳، ۹۹ و ۱۰۱)

۵۴- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

جهان اساطیری، فرهنگ اساطیری دارد که به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.

عقاید و ارزش‌ها، عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی هستند.

عقاید و ارزش‌ها با پذیرش انسان‌ها به فرهنگ بشری راه می‌یابند و جلوه و نمود تاریخی پیدا می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۰ و ۴۷)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۸)

۵۵- گزینه «۴»

(آرزیتا پیرقوی)

نظام معیار جهان اجتماعی است که بسیاری کم و بیش به آن عمل می‌کنند و برخی هم آن را مراعات نمی‌کنند ← آرمان‌ها و قلمرو آرمانی

کشور استعمارگر از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد ← استعمار نو

بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های

انتسابی مانند وراثت و نژاد، تعیین می‌شود ← انسداد اجتماعی

فرهنگ غرب، به عقاید و آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد ← استعمار فرانو

(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۵۲ و ۸۴)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۵)

۵۶- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

الف) فرهنگ جهانی باید در لایه‌های مختلف خود به ارزش عدالت پایبند باشد.

ب) فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نیستند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

ج) در دوره استعمار، جوامعی مانند چین، عثمانی و ایران تحت نفوذ کشورهای استعمارگر قرار می‌گرفتند و در شرایط نیمه استعماری به سر می‌بردند. جوامع استعمارزده به رغم مقاومت‌هایی که طی قرن بیستم انجام دادند، با استعمار نو و فرانو مواجه شدند.

د) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت: رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی، موجب شد که بازرگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۵، ۵۸، ۶۰ و ۶۱)

۵۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در سطح اندیشه و نظر، مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.

فرهنگ جدید غرب با پیدایش فلسفه‌های روشنگری آغاز می‌شود.

کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا، معتبرترین راه شناخت جهان در قرون وسطی محسوب می‌شدند.

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۴۹، ۵۰ و ۹۹)

۵۸- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

- اقتصاد کشورهای استعمارزده و تحت نفوذ، نیروی کار و مواد خام مورد نیاز کشورهای غربی را تأمین می‌کند. تولید قهوه در اتیوپی نمونه‌ای از این امر می‌باشد.

- کانون‌های ثروت و قدرت برای حفظ منافع خود، از طریق سازمان‌های بین‌المللی، موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی را برمی‌دارند و استقلال اقتصادی و سیاسی کشورهای مختلف را مخدوش می‌سازند.

- تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت (امپراتوری رسانه‌ای) نه تنها هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌گرداند، بلکه به گونه‌ای آشکار، برخلاف ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب است.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۶، ۶۸ و ۷۰)

۵۹- گزینه «۲»

(آرش مرتضائی‌فر)

- برخی اندیشمندان بحران‌های محیط‌زیست را ناشی از رویکرد انسان مدرن و فرهنگ معاصر غرب به طبیعت می‌دانند.

- جهانی که توان معرفتی لازم برای دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی و سیاسی خود را نداشته باشد، به حیوان فرتوتی می‌ماند که با وجود جثه عظیم خود زمین‌گیر و آسیب‌پذیر شده است.

- بحران اقتصادی اگر کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

(پایه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۳، ۹۵ و ۱۰۰)

۶۰- گزینه «۲»

(صبیه مهبی)

الف) فقه شیعه در ایران، همواره نقش مهمی در تعیین نوع رابطه مردم با قدرت‌های داخلی و خارجی داشته است.

ب) میرزای نائینی در آغاز قرن بیستم و در شرایط آن روز جامعه خود، معتقد بود که ما نمی‌توانیم ویژگی دوم جامعه مطلوب را تحقق بخشیم؛ جامعه مطلوب فقه شیعه دارای دو ویژگی است: اول اینکه روابط و ساختارهای آن با مشارکت مردم و عادلانه باشد؛ دوم اینکه حاکمان و کارگزاران جامعه نیز عالم به عدالت و عمل‌کننده به آن باشند؛ یعنی عالم و عادل باشند.

ج) تجربه موفق جنبش تنباکو، فعالیت رقابت‌آمیز را از اصلاح رفتار به اصلاح ساختار تغییر داد و به جنبش عدالتخانه منجر شد.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان برید، صفحه ۱۱۷)

(پایه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۱۲ و ۱۱۳)

۶۱- گزینه «۴»

(کوثر شاه‌سینبی)

- فارابی، حکومت اقلیت انسان محور، براساس فضیلت انسانی را، ضروریه (جامعه‌قناعت‌گرایی) نامید.

- ساموئل هانتینگتون، نظریه جنگ تمدن‌ها را ارائه کرد.

- از نظر مالتوس جمعیت‌شناس انگلیسی، کسانی که در فقر متولد می‌شوند،

حق حیات ندارند. او در این باره گفته است: «انسانی که در دنیای از قبل

تملک شده به دنیا می‌آید، اگر نتواند قدرت خود را از والدینش دریافت کند

و اگر جامعه خواهان کار او نباشد، هیچ حقی برای دریافت کمترین غذا یا

چون و چرا درباره مقام و موقعیت خود ندارد. بر سر سفره گسترده طبیعت

جایی برای او وجود ندارد، طبیعت حکم به رفتن او می‌دهد و این حکم را

اجرا می‌کند.»

- ماکس وبر معتقد بود کنش اجتماعی، معنادار است و پدیده‌های معنادار را

نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی، از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید

معنای آن‌ها را فهمید.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۲)

(پایه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۷ و ۸۶)

(پایه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۸)

۶۲- گزینه «۲»

(آریتا بیدرقی)

- راه‌هایی انسان را در بیرون علم جست‌وجو می‌کند. ← رویکرد پسامدرن

- کنشگران در تولید معانی و دانش، فعال هستند. ← رویکرد تفسیری

- جامعه صرفاً یک پدیده طبیعی است. ← رویکرد تبیینی

- نباید اراده فرد یا گروهی بر فرد یا گروه دیگری تحمیل شود. (مصدق

سلطه است.) ← رویکرد انتقادی

(پایه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۳۰، ۵۰، ۸۲ و ۹۳)

۶۲- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

بررسی موارد نادرست:

الف) در صورتی که برای موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی تفاوت قائل باشیم، وجود انسان به ابعاد اجتماعی اش تقلیل نمی‌یابد و کنش‌های انسان به کنش‌های اجتماعی او فرو کاسته نمی‌شود.

د) اعمال قدرت اقناعی نیازمند وجود سازمان است.

(یامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۱، ۲۳، ۲۸، ۶۰ و ۶۱)

۶۴- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

- ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی ساختار اجتماعی نامیده می‌شود.

- منظور از تبیین، بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن است.

- هدف جامعه‌شناسی تبیینی: پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

(یامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳، ۲۵ و ۲۷)

۶۵- گزینه «۳»

(آزیتا بیدرقی)

الف: در مدل کمونیستی با حذف مالکیت خصوصی انگیزه رقابت از بین می‌رود

ب: در مدل عدالت اجتماعی، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود ولی جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند.

ج: در مدل لیبرالی، رقابت میان افراد برای تولید بیشتر را ضروری می‌دانند و افراد و گروه‌های توانگر را در اولویت قرار می‌دهند.

(یامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۱ و ۷۴ تا ۷۸)

روان‌شناسی

۶۶- گزینه «۳»

(عمیرضا توکلی)

زمانی به هدف کنترل می‌رسیم که تمام ویژگی‌های یک امر را با دقت شناخته باشیم، علل آن را پیدا کرده باشیم و موارد کاربردش را استخراج کرده باشیم و در نهایت بتوانیم آن امر را کنترل کنیم.

برآورد میزان افسردگی نشان دهنده پیش‌بینی است.

طبقه‌بندی یک مفهوم به مرحله توصیف آن اشاره دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۶۷- گزینه «۳»

(کوثر دستورانی)

گزینه «۱»: علتی بیان شده است ← تبیین

گزینه «۲»: به تعریف افسردگی پرداخته‌ایم ← توصیف

گزینه «۳»: به پیش‌بینی کم‌توانی ذهنی با ذکر علت آن پرداخته‌ایم ← پیش‌بینی یا تبیین

گزینه «۴»: آموزش فنون ← کنترل

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۶۸- گزینه «۲»

(عمیرضا توکلی)

توجه در دوره کودکی هم وجود دارد و در مرحله نوجوانی بهبود می‌یابد، پس پیوسته است، اما ظرفیت‌سازی حافظه و مهارت فراحافظه تازه در دوره نوجوانی شکل می‌گیرد، در نتیجه مربوط به مرحله خاصی هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۲، ۵۵ و ۵۶)

۶۹- گزینه «۲»

(کوثر دستورانی)

تشریح موارد نادرست:

- در هفت سال اول کودک باید از حس تقلید بهره گیرد.

- روان‌شناسی رشد از دوران جنینی تا زمان مرگ تغییرات را بررسی می‌کند.

- رشد هیجانی انسان نسبت به حیوانات رشد یافته‌تر است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۷، ۴۰، ۴۴ و ۵۰)

۷۰- گزینه «۳»

(مهمربین)

از صدای قطار اینگونه ادراک می‌شود که در حال نزدیک یا دور شدن است. صداهای موجود در جنگل را احساس می‌کنیم و نوزاد به صورتک بیشتر از چوب توجه دارد.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۶۸)

۷۱- گزینه «۳»

(کوثر دستورانی)

در پدیده نوک زبانی فرد در بازیابی (یادآوری) مشکل دارد.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۴)

۷۲- گزینه «۲»

(همیدرضا تولگی)

ظرفیت اندوزش حافظه حسی: نامحدود

مدت زمان بازیابی حافظه کوتاه‌مدت: چند دقیقه

نوع رمزگردانی حافظه بلندمدت: عمدتاً معنایی

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۷)

۷۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

مثال «الف» از نوع مسائل خوب تعریف نشده و مثال «ب» از نوع مسائل

خوب تعریف شده است. در مسئله «ب» موقعیت اولیه مشخص شده است و

قوانین کاملاً استناداری وجود دارد؛ اما در فرض «الف»، ابهام‌های زیادی

وجود دارد و اقدامات مشخص و استناداری نداریم و نمی‌دانیم آیا استفاده از

این اقدامات ما را به هدف مورد نظر می‌رساند یا خیر.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۱۹)

۷۴- گزینه «۱»

(مهمربیبی)

در مرحله اول حل مسئله مطرح می‌شود که اگر این مسئله با روش‌های

درست حل شود از تهدید به فرصت پیشرفت تبدیل می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۵، ۱۱۹ و ۱۲۰)

۷۵- گزینه «۴»

(مهمربیبی)

یک جراح قلب به دلیل اینکه مستقیماً با جان انسان‌ها سروکار دارد با

تصمیم‌های پیچیده و مهمی روبرو است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تصمیم‌گیری از زمان‌های بسیار دور وجود داشته و همیشه عالی‌ترین فرایند شناختی بوده است.

گزینه «۲»: تصمیم‌گیری‌های انسان تحت تأثیر انگیزش و نگرش و تصمیم‌گیری‌های حیوانات صرفاً تحت تأثیر انگیزش است.

گزینه «۳»: یک تصمیم‌گیرنده خوب انتخاب‌های مورد نظر را ارزیابی می‌کند

و در نهایت، بهترین را انتخاب می‌کند.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۶ تا ۱۴۰)

۷۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

تشریح موارد نادرست:

(ب) گاهی ممکن است مجبور شویم از سایر سبک‌های تصمیم‌گیری استفاده کنیم.

(د) اولین گام، ارائه تعریف دقیق از تصمیم مورد نظر است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۵۳ و ۱۵۴)

۷۷- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

هدف معین، فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی خود مصون می‌دارد.

اگر اهدافمان را خیلی دقیق و واضح بیان نکنیم، ممکن است از مسیر دستیابی به هدفمان منحرف شویم و به بیراهه برویم.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۸ و ۱۶۹)

۷۸- گزینه «۴»

(کوثر دستورانی)

۱- کشیدن نقاشی با ذوق و عشق

۲- دنبال کردن فیلم‌های آموزشی برای کنکور

۳- خواندن درس زبان

این موارد از علل درونی (علاقه) سرچشمه می‌گیرند و به انگیزش درونی

اشاره دارند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه ۱۶۳)

۷۹- گزینه «۲»

(مهمربیبی)

وقتی نگرانی‌ها و فشارهای زندگی زیادتر می‌شود، احتمال ابتلا به بیماری‌ها

بیشتر می‌شود. جسم و روان ارتباطی متقابل (دوسویه) باهم دارند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۸۸، ۱۸۹ و ۱۹۱)

۸۰- گزینه «۱»

(همیدرضا تولگی)

در این گزینه، مقابله به برطرف کردن یا به حداقل رساندن عامل فشار روانی منجر می‌شود.

در سایر گزینه‌ها، راهکارها سازگارانه نیستند و خطر بیشتری نسبت به مفید بودن دارند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۸ و ۱۹۹)

زبان عربی

۸۱- گزینه «۴»

(مبیر بیگبری)

«مُقِيم الصَّلَاة»: برپادارنده نماز (رد گزینه «۱») / «تَقَبَّلُ»: پذیرا باش، قبول کن (رد گزینه «۲») / «دُعَاءٍ»: دعای من (رد گزینه‌های «۱» و «۳») هم‌چنین در گزینه «۲»، «نیز» اضافی است.

(ترجمه)

۸۲- گزینه «۴»

(اولی بربری - ابهر)

«لَا بَدَّ مِنْ تَأْلِيفِ كِتَابٍ»: ناگزیر باید کتابی تألیف کرد، ناچار باید کتابی نگاشت (رد گزینه «۲») / «يُضْمُ»: در برگیرد (رد گزینه «۲») / «مُشْتَقِينَ» (حال برای «السائحين»): مشتاقانه، با اشتیاق (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «يَحْتَوِي عَلَيَّ»: در بردارد، در بر می‌گیرد (رد گزینه «۲») / «تُصْنَعُ» (مضارع مجهول): ساخته می‌شود (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «لِتَسْأَلَ»: برای خوردن (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

۸۳- گزینه «۲»

(عمیدرضا قانرازمینی - اصفهان)

«حَيَّرْتُ»: حیران کرد (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «تَزُولُ»: بارش (رد گزینه «۳»).

(ترجمه)

۸۴- گزینه «۲»

(صهین رضائی)

«عَلِي ... أَنْ لَا يُفَرِّقَا»: باید ... فرق نگذارند (رد گزینه «۳») / «بَيْنَ بَنِيهِمَا وَ بَنَاتِهِمَا»: میان پسران و دختران خود (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «هَذَا السَّلُوكُ»: این رفتار (رد گزینه «۴») / «لَا يُسَبِّبُ إِلَّا انزعاجهم»: فقط باعث آزردن شدن آن‌ها می‌شود (باعث چیزی به جز آزردگی آنان نمی‌شود) (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)

(ترجمه)

۸۵- گزینه «۱»

(عمار تاهمیش)

«شَاتِمٌ»: (اسم فاعل است و به‌صورت صفت فاعلی ترجمه می‌شود) دشنامگو، ناسزاگو (رد گزینه «۲») / «لَمْ يُسْخَطْ»: (باید به‌صورت ماضی منفی یا ماضی نقلی منفی ترجمه شود) عصبانی نکرد، عصبانی نکرده است (رد گزینه‌های «۲» و «۳»)

در گزینه «۴»، «مثل» نادرست است و اجزای جمله نیز در ترجمه جایجا شده‌اند («سکوت بیشتر» نادرست است).

(ترجمه)

۸۶- گزینه «۱»

(علی رسولی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: يُقَالُ: گفته می‌شود (فعل مضارع مجهول است)

گزینه «۳»: سُئِلَ: سؤال شد (فعل ماضی مجهول است)

گزینه «۴»: تَفَقَّدَ: از دست داده شود (فعل مضارع مجهول است)

(ترجمه)

۸۷- گزینه «۲»

(سید ممدعلی مرتضوی)

ترجمه صحیح عبارت گزینه «۲»: و همان فرصت بار دیگر هرگز نخواهد آمد!

(ترجمه)

۸۸- گزینه «۱»

(عمیدرضا قانرازمینی - اصفهان)

«اقدام به کشتن جفدها می‌کند»: يَقُومُ بِقَتْلِ الْبُومَاتِ (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «دست‌درازی می‌کند»: يَتَعَدَّى / «مانند ستمگران»: تَعَدَّى الظَّالِمِينَ

(رد گزینه‌های «۲» و «۴»).

نکات مهم درسی:

هرگاه مفعول مطلق نوعی دارای مضاف‌الیه باشد، همراه با ادات تشبیه (مثل، مانند) ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

در روزی از روزها، مردی از بازار عطرفروشان می‌گذشت. ناگهان آن مرد بر زمین افتاد و بیهوش شد. مردم دور او جمع شدند و هرکس چیزی می‌گفت، همه برای درمان او تلاش کردند، اما حال مرد بد شد و همه درمانده شدند، زیرا تلاش‌هایشان برای بهتر شدنِ حال او موفقیت‌آمیز نبود. همه از حال او تعجب کردند و فکر کردند که او مُرده است، زیرا چشمانش را باز نکرد و به هوش نیامد. این حالت تا ظهر ادامه یافت تا اینکه به خانواده‌اش آنچه را که اتفاق افتاده، خبر دادند، آن مرد برادر باهوش و حکیمی داشت. او فهمید که چرا برادرش در بازار عطرفروش‌ها افتاده است، با خود گفت: برادرم دَبَاغ است و کارش پاک کردن پوست‌های حیوانات است و به بوی بد عادت کرده است. سپس قسمتی از پوست یک حیوان را برداشت و به شکلی که که کسی آن را نبیند، جلوی بینی برادرش گرفت ... پس از چند لحظه، مرد دَبَاغ به هوش آمد. مردم از کار برادرش تعجب کردند و گمان کردند که او جادوگر است.

۸۹- گزینه «۳»

(امیر حسین شکوری)

چرا مرد در بازار افتاد؟

- زیرا چیزی غیر عادی، بر خلاف زندگی روزانه‌اش برایش اتفاق افتاد! (بر اساس متن، مرد به بوی بد پوست حیوانات عادت داشت و استشمام کردن بوی عطر برخلاف روزمرگی او بود و باعث افتادن و بیهوش شدن او شد!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: زیرا بوی عطر را برای مدتی طولانی استشمام کرد! (طبق متن نادرست است، زیرا در متن درباره مدت زمان استشمام عطر صحبتی نشده است!)

گزینه «۲»: زیرا برادرش برای رسیدن به بازار برای درمانش دیر کرد! (طبق متن، پاسخ مناسبی نیست!)

گزینه «۴»: زیرا بوی بدی که همیشه آن را استشمام می‌کرد، آنجا نبود! (طبق متن نادرست است، زیرا او به بوی عطر عادت نداشت و به خاطر آن بر زمین افتاد، نه به خاطر نبودن بوی بدی که به آن عادت داشت!)

(درک مطلب)

۹۰- گزینه «۴»

(امیر حسین شکوری)

دلیلی که برادر مرد، برای بهتر شدن حالش فهمید، چیست؟

- او باهوش بود و فهمید که درمان دائمی درد برادرش بوی بد است! (طبق متن، درمان دائمی درد برادرش بوی بد و ناپسند نبود، بلکه در آن زمان به دلیل استشمام بوی عطر، درمان درد برادرش بوی بد بود!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برادرش دباغ بود و همیشه بوهای بد را استشمام می‌کرد! (طبق متن صحیح است)

گزینه «۲»: می‌دانست کار برادرش تمیز کردن پوست‌های حیوانات است! (طبق متن صحیح است)

گزینه «۳»: مشکل برادرش را فهمیده بود و می‌دانست که به بوی بد نیاز دارد! (طبق متن صحیح است)

(درک مطلب)

۹۱- گزینه «۲»

(امیر حسین شکوری)

متن درباره این صحبت کرده است که مرد دباغ به دلیل عادتش به بوی بد، وقتی با بوی عطرها رو به رو شد، ناگهان بیهوش شد که مفهومش با عبارت این گزینه که می‌گوید «عادت بر هر انسانی غلبه می‌کند» یکسان است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دارویت در خودت است و نمی‌بینی و بیماریت از خودت است و حس نمی‌کنی! (با مفهوم متن ارتباط ندارد)

گزینه «۳»: مثال مؤمن مانند عطر فروش است، اگر با او همنشینی کنی، به تو سود می‌رساند! (با مفهوم متن ارتباط ندارد)

گزینه «۴»: عطر از سنت‌های پیامبران است! (با مفهوم متن ارتباط ندارد) (درک مطلب)

۹۲- گزینه «۴»

(امیر حسین شکوری)

«أصْبَحَ» جزء افعال ناقصه است که فاعل و مفعول ندارد، بلکه اسم و خبر دارد.

(تحلیل صرفی و اعرابی)

۹۳- گزینه «۳»

(امیر حسین شکوری)

فعل ماضی «استمرَّ» از باب استفعال و دارای سه حرف زائد است، نه دو حرف زائد!

(تحلیل صرفی و اعرابی)

۹۴- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیرواری)

«تَظَاهَرُ» نادرست است؛ زیرا ماضی باب تفاعل بر وزن «تفاعل» می‌آید (صحیح: تظاهر). / «بَالَعَرِقِ» نادرست است (صحیح: بِالْعَرِقِ).

توجه: به حرکت‌های تمام حروف در باب‌های ثلاثی مزید دقت کنید.

(ضبط حرکات)

۹۵- گزینه «۲»

(ولی الله گلشن)

این عبارت با توجه به ترجمه‌اش (نیکی کن، چنان که دوست داری به تو نیکی شود) با عبارت مقابل خود، تطابق مفهومی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «چیزی را که دوست نداری برای تو گفته شود، ادر حق دیگران [نگو].» / ترجمه عبارت مقابل: «از یکدیگر غیبت نکنید»

گزینه «۳»: «آنچه را برای خودت دوست می‌داری، برای دیگری [نیز] دوست بدار.»

گزینه «۴»: «ای انسان چه چیزی تو را [نسبت] به پروردگار بخشنده‌ات فریب داده است.» مفهوم آیه شریفه و عبارت مقابلش این است که «انسان نباید مغرور شود، چون عاقبت همه مرگ و جدانشدن از این دنیا و تعلقاتش است.»

(مفهومی)

۹۶- گزینه «۴»

(صیبن رضائی)

إنتاج: از باب إفعال / انقطاع: از باب إفعال

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: إنقاذ و إصرار: از باب إفعال

گزینه «۲»: اجتماع و انتظار: از باب إفعال

گزینه «۳»: استمّاع و انتفاع: از باب إفعال

(قواعد فعل)

۹۷- گزینه «۴»

(مهمرباربرین - یاسوج)

در این گزینه، «الأوبین» اسم مثنی است که در نقش مضاف‌الیه آمده و مجرور به علامت «یاء» می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «المسلمین و مظلومین» جمع مذكر سالم هستند، ولی به ترتیب صفت و حال و دارای اعراب منصوب می‌باشند.

گزینه «۲»: در این گزینه اسم مثنی یا جمع مذكر وجود ندارد.

گزینه «۳»: «الإیرانیین» جمع مذكر سالم است، ولی اسم «إن» و منصوب به علامت «یاء» می‌باشد.

نکات مهم درسی:

هرگاه اسم‌های مثنی یا جمع مذكر سالم، در نقش مجروری (مثلاً مضاف‌الیه، مجرور به حرف جر) قرار بگیرند، به‌جای حرکت کسره «ی» علامت «ین» در آخر آن‌ها می‌آید، در این حالت می‌گوییم علامت مجرور بودنشان، حرف «یاء» (ی) است.

(قواعد اسم)

۹۸- گزینه «۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

صورت سؤال، گزینه‌ای را خواسته است که در آن، کلمه «مُخترع» دارای حرف (ر) با علامت فتحه باشد؛ یعنی «مُخترع» اسم مفعول به معنای «اختراع‌شده» باشد.

در گزینه «۳»، «مُخترَع» اسم مفعول به معنای «اختراع‌شده» است اما در سایر گزینه‌ها، «مُخترَع» اسم فاعل به معنای «اختراع‌کننده» است.

ترجمه عبارت گزینه «۳»: طی دهه‌های اخیر، اختراعات (= اختراع‌شده‌ها) جالبی ظاهر شده‌اند که زندگی را بسیار آسان‌تر می‌کنند!

(قواعد اسم)

۹۹- گزینه «۴»

(میبر بیکلری)

ترجمه عبارت: قلم‌هایی در کیفم دارم که (کسی) جز دوستم آن‌ها را ندید! (فقط دوستم آن‌ها را دید). مستثنی منه در این جمله محذوف است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از روزهای کودکی ام روزی را به‌جز آنچه باعث شادی ام بود به یاد

نیاوردم! (مستثنی منه ← یوماً)

گزینه «۲»: شاعر قصیده‌ای ندارد جز آنچه در وصف پادشاه سروده شده

است! (مستثنی منه ← قصیده)

گزینه «۳»: در شهر پیرمردی را نمی‌بینیم جز آنکه به گردش علمی

پرداخت! (مستثنی منه ← شیخاً)

(اسلوب استثناء)

۱۰۰- گزینه «۴»

(امیر حسین شکوری)

صورت سؤال، منادای مضاف را می‌خواهد که در گزینه «۴»، «طالبات» منادایی است که مضاف شده است و «المدرسة» مضاف‌الیه آن است (دانش‌آموزان تلاشگر مدرسه، از رسیدن به هدف ناامید نشوید!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با توجه به ضمیر «هن»، «طالبات» مبتدأست نه منادا (دانش‌آموزان مدرسه به معلمشان واقعاً احترام می‌گذارند و او را گرمی می‌دارند!)

گزینه «۲»: در این گزینه کلّ «أئمتها الطالبات» گروه منادایی است و منادای مضاف نداریم.

گزینه «۳»: دقت کنید که در این گزینه «طالبات» مناداست که مضاف واقع نشده و «المکتبة» هم مضاف‌الیه آن نیست (دانش‌آموزان، کتابخانه روز یکشنبه بسته است و رفتن به آنجا برای شما ممکن نیست!)

(منارا)

تاریخ

۱۰۱- گزینه «۱»

(امیرحسین کاروین)

این عبارات متعلق به مرتضی مطهری است. او معتقد است بسیاری از آیات قرآن انسان را به مطالعه سرگذشت اقوام گذشته دعوت کرده است و تاریخ را منبع معتبر کسب شناخت و تفکر معرفی می‌کند.

در گاه‌شماری اوستایی، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد. سپس پنج روز اضافی را به نام «اندرگاه» (پنج‌ه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی؛ کاوش گذشته، صفحه‌های ۹ و ۱۵)

۱۰۲- گزینه «۳»

(بواد میربلوکی)

در عصر باستان تعدادی از اندیشمندان و فیلسوفان چینی، اصول و آیینی برای اداره جامعه و حکومت عرضه کردند. یکی از برجسته‌ترین این اندیشمندان، کنفوسیوس بود که بیش از هر چیز به رفتار اخلاقی توجه داشت.

(تاریخ (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۳۶، ۴۱، ۴۸ و ۷۹)

۱۰۳- گزینه «۲»

(بواد میربلوکی)

پژوهشگران برجسته ایرانی و غیرایرانی در خصوص پیروی هخامنشیان از دین زرتشتی، اختلاف نظر دارند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۳۰ تا ۱۳۳)

۱۰۴- گزینه «۳»

(امیرحسین کاروین)

عبدالله بن ابی‌سردسته منافقان مدینه بود که می‌کوشید تا انصار را علیه مهاجران تحریک کند. او حتی در غزه‌های أحد و تبوک، به همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد و در جنگ شرکت نکرد.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام، حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۰۵- گزینه «۳»

(بواد میربلوکی)

از برجسته‌ترین چهره‌های تاریخ‌نگاری روایی، مورخ و مفسر مشهور، محمدبن جریر طبری است.

(تاریخ (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۴، ۱۷ و ۹۵)

۱۰۶- گزینه «۲»

(بواد میربلوکی)

تفاوت شهرهای دوره سلجوقی با سایر شهرهای پیش از آن در این بود که در این دوره شهر بیرونی بیش از ادوار پیشین گسترش یافت. این اتفاق به دلیل رشد تجارت و افزایش جمعیت شهرها رخ داد.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۰۷)

۱۰۷- گزینه «۴»

(بواد میربلوکی)

کتاب حبیب‌السیر تألیف غیاث‌الدین خواندمیر در زمان سلطنت شاه اسماعیل اول نگاشته شد که در زمان وی، جنگ با ازبکان و کشته شدن شیبک‌خان و جنگ چالدران اتفاق افتاده است.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۳۹)

۱۰۸- گزینه «۱»

(علی‌محمد کریمی)

در نیمه دوم قرن ۱۵ م. دریانوردان پرتغالی در سواحل غربی قاره آفریقا در اقیانوس اطلس مشغول کشف سرزمین‌های جدید شدند. آنان سفر اکتشافی خود را به سمت جنوب ادامه دادند و با دور زدن دماغه امیدنیک، وارد اقیانوس اطلس شدند و تا سواحل جنوب شرقی هندوستان پیش رفتند.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر پیرید، صفحه‌های ۱۸۱ تا ۱۸۳)

۱۰۹- گزینه «۴»

(امیرحسین کاروین)

در نتیجه وضع قوانین سخت توسط دولت انگلیس و تمایل اشراف آمریکایی به بیرون راندن رقیب و تحریکات فرانسویان، مردم این سرزمین برای رسیدن به استقلال وارد جنگ طولانی با انگلستان شدند. این جنگ سرانجام با پیروزی مستعمره‌نشینان و استقلال آمریکا به پایان رسید.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۱۱۰- گزینه «۲»

(میلار هوشیار)

اقدامات مورگان شوستر آمریکایی که سبب منظم شدن دستگاه اقتصادی کشور می‌شد، روسیه و انگلستان را سخت عصبانی کرد.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۷۶)

۱۱۱- گزینه «۳»

(بوادر میربلوکی)

فاشیست‌ها یک گروه ملی‌گرای افراطی بودند که می‌خواستند دولت تک‌حزبی قدرتمند و متمرکز در ایتالیا ایجاد کنند.

(تاریخ (۳)، ینگ پوانی دو و پوان پس از آن، صفحه ۱۰۱)

۱۱۲- گزینه «۲»

(امیر حسین کاروین)

پس از مطرح شدن انقلاب سفید و همه‌پرسی آن، امام خمینی و تعدادی از علما، نخست از شاه در این باره توضیح خواستند اما با بی‌اعتنایی و توهین او مواجه شدند. پس با انتشار اعلامیه‌ای همه‌پرسی فرمایشی را غیرقانونی اعلام کردند. بیشتر مراجع دینی نیز به دعوت امام خمینی همه‌پرسی را تحریم کردند. در تهران و قم تظاهرات گسترده‌ای برپا شد و رژیم پهلوی با استفاده از نیروی نظامی، قیام مردم تهران و قم را سرکوب کرد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۲۸)

۱۱۳- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

مدت کوتاهی پس از پیروزی انقلاب اسلامی، گروهک تروریستی فرقان برخی از شخصیت‌های برجسته انقلابی مانند سپهبد ولی‌الله قری، رئیس ستاد مشترک ارتش، آیت‌الله استاد مطهری عضو سرشناس شورای انقلاب و از باران نزدیک امام خمینی (ره)، دکتر مفتاح، حاج مهدی عراقی و آیت‌الله قاضی طباطبایی را که از مبارزان سرشناس بودند، به شهادت رساند.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۵)

جغرافیا

۱۱۴- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند و معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند. در عبارت «الف» نیز پدیده گل‌فشان‌ها که می‌تواند یک ناحیه طبیعی باشد در دو استان هرمزگان و سیستان و بلوچستان وجود دارند و با مرزهای سیاسی استان‌ها منطبق نیستند.

گرچه انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند؛ با وجود این، محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است. در عبارت «ب» نیز آب‌وهوا از مهم‌ترین عوامل کنترل‌کننده فعالیت‌های روزانه و همچنین طولانی‌مدت زندگی انسان‌ها عنوان شده است.

(بغرافای ایران، بغرافای طبیعی ایران، صفحه ۲۹)

(بغرافیا (۲)، ناهیه چیست؟، صفحه‌های ۱۲ و ۱۷)

۱۱۵- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

دامنه‌هایی که شیب زیادی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش یافته و ناپیوسته سطح آن‌ها را پوشانده است، برای لغزش مستعدترند. همچنین، مقدار نفوذ باران در دامنه‌هایی که در مناطق مرطوب قرار دارند یا پوشیده از درختان و گیاهان متراکم‌اند و یا درز و شکاف بسیار دارند بیشتر و احتمال وقوع لغزش در آن‌ها بالاتر است؛ زیرا نفوذ آب باران نه تنها وزن دامنه را افزایش می‌دهد بلکه باعث کاهش اصطکاک بین توده لغزشی و زیربنا و در نتیجه لغزش می‌شود. در تصویر صورت سؤال چون دامنه رو به باد دارای رطوبت بیشتر و پوشش گیاهی است برای زمین‌لغزش مستعدتر می‌باشد.

(بغرافای ایران، بغرافای طبیعی ایران، صفحه ۳۸)

(بغرافیا (۳)، مقاطعات طبیعی، صفحه ۹۶)

۱۱۶- گزینه «۱»

(علیرضا پیرا)

نزدیکی به دریاها و دوری از آن در آب‌وهوای کشور دو اثر متفاوت دارد. در سواحل شمالی کشور، دریای خزر در افزایش بارش، نقش مهمی دارد ولی خلیج فارس و دریای عمان به دلیل عدم صعود هوای مرطوب، در بارش سواحل جنوبی کشور، نقش چندانی ندارند.

در نواحی داخلی کشور به دلیل دور بودن از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف دما زیاد است ولی در نواحی ساحلی شمال و جنوب کشور اختلاف دما کمتر است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۷)

۱۱۷- گزینه «۲»

تشریح موارد نامناسب:

ب) دقیقاً برعکس بیان شده است؛ مقدار انرژی گرمایی دریافتی توسط هر واحد سطح در ناحیه استوایی، تقریباً دو برابر نواحی مشابه است.

د) این عبارت ارتباطی به گزاره مطرح شده در صورت سؤال ندارد و نمی تواند دلیلی برای آن باشد.

(جغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه ۲۳)

۱۱۸- گزینه «۱»

(علیرضا پدرا)

مورد «الف»، «فرسایش های یخچالی» و مورد «ب»، «فرسایش آبی» است که عبارات به ترتیب داده شده در گزینه «۱» در مورد آن ها صحیح عنوان شده اند.

(جغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه های ۳۴ و ۳۵)

۱۱۹- گزینه «۴»

(صفا هاضری)

در برنامه آمایش سرزمین بر بهره مندی منطقی و خردمندانه از منابع و حفاظت از محیط زیست تأکید و به آن ها توجه می شود. در عبارت «الف» برای حفاظت از محیط زیست در مقابل کاهش منابع آبی باید محور کشاورزی از زراعت به باغداری تغییر یابد. در عبارت «ب» نواحی شرقی و مرکزی کشور با وجود ذخایر و مواد اولیه غنی به دلیل بی توجهی به ظرفیت ها و توانمندی های آن رشد صنعتی ندارند. عبارت «ج» به این موضوع اشاره دارد که توسعه باید در همه بخش های اقتصادی به صورت هماهنگ و همه جانبه باشد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه های ۸۸ تا ۹۶)

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه ها، صفحه ۳۶)

۱۲۰- گزینه «۴»

(مهمر ملک آبادی زاره - پیرپند)

کشورهای پیرامون که به واردات کالاهای صنعتی از مرکز وابسته اند، بازار خوبی نیز برای تولیدات آن ها هستند و بنابراین، سود هنگفتی نصیب کشورهای مرکز می کنند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: جایگاه کشورها به عنوان مرکز و پیرامون در طول زمان ثابت نیست و ممکن است تغییر کند.

گزینه «۲»: فعالیت کشورهای پیرامون در مبادلات جهانی، شامل فعالیت های اقتصادی نوع اول یعنی تولید و صدور مواد اولیه و خام می باشد.

گزینه «۳»: کشورهای مرکز از طریق سرمایه گذاری یا شرکت های چندملیتی از نیروی کار ارزان قیمت کشورهای پیرامون استفاده می کنند.

(جغرافیا (۲)، نواحی انسانی، صفحه های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۱۲۱- گزینه «۱»

(صفا هاضری)

سیاست ها و تصمیماتی که حکومت یک کشور در زمینه اشتغال و توزیع درآمد اتخاذ می کند و همچنین نوع برنامه ریزی و بودجه ای که به نواحی مختلف کشور (شهر، روستا، استان و ...) اختصاص می دهد، بر توزیع امکانات و تجهیزات در نواحی مختلف اثر می گذارد. در نتیجه، ممکن است توزیع امکانات مناسب و عادلانه یا به دور از عدالت باشد و چشم اندازها و فضاهای جغرافیایی متفاوتی ایجاد شود. در عبارت صورت سؤال نیز، فقیران شهری به علت اختلاف طبقاتی شدید، رعایت نشدن عدالت اجتماعی در توزیع درآمدها و بی توجهی حکومت ها به حمایت های تأمین اجتماعی، پول کافی برای اجاره یا خرید مسکن ندارند. بنابراین، شمار افراد بی خانمان (کارتن خواب) که در کنار خیابان ها یا روی نیمکت پارک ها می خوابند، رو به افزایش است.

(جغرافیا (۲)، نواحی سیاسی، صفحه های ۱۲۱ تا ۱۲۴)

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه ها، صفحه های ۲۱ و ۲۲)

۱۲۲- گزینه «۲»

(صفا ماضری)

خشک‌سالی ممکن است در هر نوع آب‌وهوایی اتفاق افتد و مختص مناطق خشک و نیمه‌خشک جهان نیست. بنابراین عبارت «الف» نادرست است. همچنین کاهش یا از بین رفتن محصولات کشاورزی و بروز قحطی و گرسنگی، مهم‌ترین پیامد خشک‌سالی است. پس عبارت «د» نیز نادرست است.

(جغرافیا (۳)، مناظرات طبیعی، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

۱۲۳- گزینه «۴»

(علیرضا پیرما)

کشتیرانی جایگاه ویژه و متمازی در عصر حاضر دارد، زیرا بخش عمده تجارت جهانی، از نظر وزن کالاهایی که جابه‌جا می‌شوند، توسط آن صورت می‌پذیرد.

(جغرافیا (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۹۲، ۱۱۰، ۱۳۰ و ۱۴۵)

۱۲۴- گزینه «۳»

(زهره دامیار)

روش‌های سازه‌های مدیریت پیش از وقوع سیل: در این روش‌ها قبل از وقوع سیل، شدت جریان آن براساس روش‌های هیدرولوژی محاسبه و تخمین زده می‌شود. سپس با به‌کارگیری روش‌های مهندسی و احداث سازه‌های مناسب، نسبت به هدایت، انحراف یا مهار سیل اقدام می‌شود. از جمله این روش‌ها اصلاح بسترهای رودخانه‌ها، ایجاد کانال‌های انحرافی، ایجاد دیواره‌های مهارکننده و پایدارکننده، احداث سدهای ذخیره‌ای و سدهای تنظیمی (هدایت و اصلاح شیب آبراهه‌ها) است.

(جغرافیا (۳)، مناظرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۲۵- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

عبارت گزینه «۴» مربوط به اقدامات مدیریتی بعد از وقوع سیل است، اما کاربرد سنجش از دور در مطالعات و پیش‌بینی مدیریت مخاطرات طبیعی می‌باشد.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی، صفحه ۱۱۳)

فلسفه و منطق

۱۲۶- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

در مثال مطرح‌شده در صورت سؤال در واقع دو طرف بحث معانی مختلفی را از لفظ «آزادی» در ذهن دارند که صرفاً از لحاظ ظاهر لفظ یکسان می‌باشند و بنابراین زمانی که بخواهند درباره آن به گفت‌وگو بپردازند؛ بحث آن‌ها دارای مغالطه اشتراک لفظ خواهد بود.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۲۷- گزینه «۲»

(مهمر رضایی‌بقا)

الف) نسبت میان نارنجی و رنگ، عموم و خصوص مطلق است، زیرا هر نارنجی رنگ است، ولی بعضی رنگ‌ها نارنجی هستند. ب) هیچ نسبتی میان ایران و کشور نیست، زیرا ایران مفهومی جزئی است. ج) نسبت مار و سحی، عموم و خصوص من‌وجه است، زیرا بعضی مارها سحی هستند و بعضی سحی‌ها مار هستند. د) نسبت میان دوپا و انسان، عموم و خصوص مطلق است، زیرا بعضی دوپاها انسان هستند و هر انسانی دوپا است. ه) نسبت میان انسان و حیوان، عموم و خصوص مطلق است؛ زیرا هر انسانی حیوان است، ولی هر حیوانی انسان نیست. و) نسبت میان یخ و بخار، تباین است؛ زیرا هیچ بخاری یخ نیست و هیچ یخی بخار نیست. پس دو مورد نادرست است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۲۸- گزینه «۲»

(مهمر رضایی‌بقا)

معادل‌های کلمات خارجی، تعریف لفظی یا لغوی است. تعریف صحیح باید دوری نباشد و تعریف شیء به خود یکی از مصادیق تعریف دوری و در نتیجه نادرست است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰، ۳۱ و ۳۵)

۱۲۹- گزینه «۳»

(مهمر سوریان)

«تک‌تک واژگان» یعنی «هر واژه» و بنابراین قضیه‌ای با سور کلی و در نتیجه کلیه خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: موضوع یا همان نهاد این جملات به ترتیب «او» و «ما» است که در این جملات مفاهیمی جزئی هستند؛ پس این قضایا شخصیه‌اند. در ضمن به نکته زیر هم توجه کنید:

نکته: ضمائر، بیرون از جمله مفهوم کلی محسوب می‌شوند، ولی درون جمله معمولاً جزئی هستند مگر در جملات خاصی که از نظر گوینده ضمیر به فرد مشخصی اشاره ندارد (مثل «تو کز محنت دیگران بی‌غمی، نشاید که نامت نهند آدمی»).

گزینه «۴»: قضیه شخصیه است، زیرا مقصود این است که مجموع قطرات به عنوان یک مجموعه معین، ۱ لیتر می‌شد، نه این که خبر درباره تک قطرات باشد. برای فهم بهتر به نکته زیر توجه کنید:

نکته: وقتی موضوع قضیه‌ای یک مفهوم جمع بود، آن قضیه فقط در صورتی محصوره است که با گذاشتن «هر کدام از» یا «هیچ کدام از» بر سر موضوع، معنای آن بی‌ربط نشود. در اینجا «هر کدام از همه قطرات آب نشت کرده، یک لیتر می‌شد» معنای بی‌ربط و نادرستی دارد، پس قضیه محصوره نیست بلکه شخصیه است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۱۳۰- گزینه «۱»

(همید سوریان)

الف) G عکس مستوی A است و لذا اگر A صادق می‌بود G هم باید صادق می‌شد، ولی طبق فرض، G کاذب است؛ پس A هم کاذب خواهد بود.

ب) اگر D صادق باشد، حتماً B که عکس مستوی آن است هم صادق خواهد بود. بنابراین نقیض B که E است، کاذب می‌شود. اما اگر D کاذب باشد، حتماً G که نقیض آن است، صادق می‌شود و عکس مستوی آن که همان E است نیز صادق خواهد بود.

ج) از صدق C می‌توان صدق عکس مستوی‌اش که همان E است را نتیجه گرفت. بنابراین نقیض E که همان B است هم کاذب خواهد بود.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۱۳۱- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

قیاسی معتبر است که شرایط اعتبار را داشته باشد. شرایط اعتبار عبارت‌اند از:

۱- حداقل یکی از مقدمات موجه باشد.

۲- حد وسط حداقل در یکی از مقدمات علامت + داشته باشد.

۳- هر کدام از اجزای نتیجه که علامت + داشته باشد، باید در مقدمات نیز علامت + داشته باشد.

برای حل چنین سؤالاتی در ابتدا مقدمه را مشخص می‌کنیم که آیا مقدمه اول است یا دوم؟ از موضوع نتیجه متوجه می‌شویم که مقدمه مطرح شده در صورت سؤال، مقدمه اول می‌باشد.

اگر مقدمه اول قیاس اقترانی معتبری سالبه جزئیه باشد، قطعاً این قیاس شکل دوم بوده و مقدمه دوم آن موجهه کلیه می‌باشد. بر این اساس گزینه «۳» صحیح می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با قضیه این گزینه قیاس اقترانی شکل اول به دست می‌آید که شرط ۳ را ندارد. لذا نامعتبر است.

گزینه «۲»: با قضیه این گزینه قیاس اقترانی شکل دوم به دست می‌آید که شرط ۳ را ندارد. لذا نامعتبر است.

گزینه «۴»: قضیه این گزینه، سالبه می‌باشد و با دو مقدمه سالبه نمی‌توان قیاس معتبر تشکیل داد.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۲ و ۷۷ تا ۷۹)

۱۳۲- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

فلسفه به‌طور کلی به وجود و بحث درباره آن می‌پردازد. تفاوت بخش اصلی و بخش‌های فرعی فلسفه در آن است که بخش اصلی هستی را به‌نحو عام مطالعه می‌کند و بخش‌های فرعی همین وجود - و نه چیز دیگری! - را در محدوده‌های کوچک‌تر و محدودتر بررسی می‌کنند. مثلاً هستی‌شناسی احکامی در مورد وجود، بدون هرگونه قیدی صادر می‌کند و انسان‌شناسی فلسفی که از شاخه‌های فلسفه است، به بررسی وجود انسان می‌پردازد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: آن مطالب و مبانی‌ای که در بخش ریشه‌ای فلسفه مورد پذیرش یک فیلسوف قرار گرفته، باید بر فلسفه‌های مضاف او نیز تأثیرگذار باشد و اگر بخش‌های فرعی نظام فلسفی یک فیلسوف با مبانی پذیرفته‌شده او در بخش اصلی ناسازگار باشد، نظام فلسفی او نظامی منسجم نخواهد بود.

گزینه «۳»: هستی‌شناسی و اساساً امکان تحقق آن، خود متوقف بر معرفت‌شناسی است که امکان و حدود معرفت را بررسی می‌کند.

گزینه «۴»: مبانی و مطالب از بخش ریشه‌ای که عام‌تر است به بخش‌های فرعی که خاص‌تر می‌باشند، انتقال می‌یابد.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

۱۳۳- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

پارمنیدس معتقد است که هستی یک کلّ واحد است و هیچ تغییری و تغییری در آن راه ندارد. بنابراین پارمنیدس با توجه به تفسیر ویژه خودش، با این جمله هراکلیتوس موافق خواهد بود که سربالایی و سربایینی کوه هر دو یکی هستند، چون او معتقد به وحدت کل هستی است و هرگونه تفاوت و تضاد و حرکتی را وهم می‌داند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: پارمنیدس به ثبات معتقد است و حرکت را وهم می‌داند و همه چیز جهان را در ثبات محض می‌پندارد.

گزینه «۲»: این گزاره هراکلیتوس برگرفته از این نظر اوست که همه چیز در حال حرکت دائمی است و بنابراین پارمنیدس با این گزاره مخالف خواهد بود.

گزینه «۴»: پارمنیدس اساساً به ضدین معتقد نیست و بنابراین این گزاره را نیز نخواهد پذیرفت.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۳۴- گزینه «۴»

(مهمبر رضایی‌نقا)

امروزه به‌علت طرح پرسش‌های جدی و جدید درباره معرفت و ظهور دیدگاه‌های گوناگون «معرفت‌شناسی» در فلسفه به‌صورت شاخه مستقلی درآمده است (نادرستی گزینه «۱»). معنا و مفهوم معرفت و شناخت، روشن است و نیازی به تعریف ندارد. (نادرستی گزینه «۲») اگر ابهامی از جهت کلمه و لغت معرفت باشد، حداکثر با بیان معادلی ابهام رفع می‌شود. (نادرستی گزینه «۳») در گذشته برخی از مباحث معرفت‌شناسی در ضمن مباحث فلسفی طرح می‌شد.

(فلسفه یازدهم، امکان‌شناسی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۱۳۵- گزینه «۴»

(سبا پیغرزازه صابری)

ابزاری که برای شناخت عبارت گزینه «۴» استفاده کرده‌ایم بیشتر مبتنی بر وحی و شناخت وحیانی است که از طریق آیات و روایات ائمه به‌دست ما رسیده است و برای این که پیامبران خاصی از طرف خداوند مبعوث می‌شوند نمی‌توان دلیل عقلی محض اقامه کرد هرچند شاید بتوان برای اصل نبوت استدلال‌هایی مطرح کرد. اما در سایر گزینه‌ها عبارات ریاضی و یا قواعد فلسفی آمده است که ابزار ما برای شناخت آن‌ها تعقل محض است و نیازی به داده‌های حسی یا سایر ابزارها ندارد و صرفاً با عقل محض است که می‌توان چنین گزاره‌هایی را اثبات کرد.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۵)

۱۳۶- گزینه «۴»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

ماتریالیست‌ها هم اخلاق و هم قانون و هم سنن و آداب‌ورسوم را تابع و برآمده از نیازهای مادی و در نتیجه بدون هرگونه ارزش ذاتی تلقی می‌کنند.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: انسان‌شناسی از معرفت‌شناسی تبعیت می‌کند؛ نه برعکس.

گزینه «۲»: روح از بدن استفاده می‌کند، نه بدن از روح.

گزینه «۳»: داروینیست‌ها اصلاً به نفس مجرد اعتقاد ندارند؛ چه مستقل باشد و چه از لوازم بدن.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۵)

۱۳۷- گزینه «۱»

(همبر سوریان)

در این‌گونه سؤالات که دو قسمتی هستند و خواسته سؤال در دو قسمت فرق دارد، برای این که اشتباه نکنیم، باید ابتدا قسمت اول همه گزینه‌ها را بررسی کنیم، سپس قسمت دوم.

بررسی قسمت اول (اشتراک): گزینه «۱»: کانت معتقد است انگیزه فعل صرفاً باید اطاعت از وجدان باشد تا بتوان آن را اخلاقی دانست. اگرچه این‌سینا منحصر شدن انگیزه در اطاعت از وجدان را برای اخلاقی بودن شرط نمی‌داند، ولی مسلماً معتقد است هر انگیزه‌ای نمی‌تواند فعل اخلاقی رقم بزند. مثلاً کسی که برای مشهور شدن و به‌عنوان تبلیغ کار خود، یک سری خدمات را رایگان ارائه می‌دهد، در حقیقت برای کسب درآمد بیشتر این کار را انجام داده و فعلش طبیعی محسوب می‌شود، نه اخلاقی. در حالی که اگر همین فعل برای خدمت به مردم یا رضای خدا یا ... باشد از نظر ابن‌سینا اخلاقی است. پس قسمت اول مشترک بین کانت و ابن‌سینا است. ✓

در قضیه «هر مثلی مقدار غیرپیوسته منفصل است» حمل مقدار غیرپیوسته منفصل محال و غیرممکن است و در قضیه «جمع دو ضلع مثلث از ضلع سوم بزرگتر است» نیز چون محمول الزاماً باید بر موضوع حمل شود، بنابراین قضیه وجوبی خواهد بود.

(فلسفه دوازدهم، همان مکملات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۳۹- گزینه ۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

از نظر دیوید هیوم خود رابطه ضروری میان علت و معلول، یک موضوع حسی نیست و آن را نمی‌توان از طریق مشاهده حسی و تجربه به دست آورد و برای اثبات آن باید لاجرم راه تجربی معتبر دیگری یافت.

(فلسفه دوازدهم، همان علت و معلول، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۴۰- گزینه ۱»

(سبا پیغفرزاده صابری)

رشد تفکر حسی و حس‌گرایی و ظهور فیلسوفانی که جهان را صرفاً حقیقتی مادی می‌دانستند و انسان را نیز موجودی مادی می‌شمردند، پایه‌های اعتقاد به خدا را در جامعه اروپایی سست کرد و زندگی دسته‌هایی از مردم را تحت تأثیر قرار داد؛ بدین صورت که معنا و مقصود زندگی در میان آنان در حد اهداف مادی تنزل پیدا کرد و زندگی فاقد معنا و ارزش‌های متعالی گردید و بحران معناداری زندگی پدید آمد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: از منظر فیلسوفانی چون دکارت و کانت چنین است نه از منظر فلاسفه تجربه‌گرا. شاید تجربه‌گرایانی نیز باشند که چنین بیندیشند، اما وجود قید «اکثر» در این گزینه موجب نادرست بودن آن خواهد شد.

گزینه «۳»: برخی تجربه‌گرایان به خدا اعتقاد داشتند و از برهان نظم نیز برای اثبات وجود خدا استفاده می‌کردند.

گزینه «۴»: فیلسوفی چون کانت راهی متفاوت با راه دکارت و سایر فلاسفه در پیش گرفت و در استدلال خود از اخلاق و وظایف اخلاقی استفاده کرد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

۱۴۱- گزینه ۲»

(همیر سوریان)

تفاوت برهان فارابی و ابن‌سینا در سه مطلب خلاصه می‌شود:

۱. فارابی برخلاف ابن‌سینا به حالت امکانی ذات معلول و نیاز آن به عامل وجوب‌بخش نپرداخت بلکه نیازمندی معلول به علت را بدون تحلیل ذات پذیرفت.

گزینه «۲»: کانت قواعد اخلاقی را وجدانی می‌داند و معتقد است وجدانیات بین همه انسان‌ها مشترک و کلی هستند. از آنجا که تنها ابزار درک غیرشخصی و کلی، عقل است، معلوم می‌شود وجدانیات بدیهی عقلی‌اند (عقل عملی). ابن‌سینا هم درک اخلاقی را عقلی می‌داند، ولی نه لزوماً بدیهی عقلی. پس این مورد هم از اشتراکات این دو فیلسوف است. ✓

گزینه «۳»: هر دو فیلسوف قبول دارند. ✓

گزینه «۴»: هیچ‌کدام از آن‌ها قبول ندارند، زیرا هر فعل اخلاقی، قابلیت عمومی شدن دارد، ولی هر فعل دارای قابلیت عمومی شدن، اخلاقی نیست، زیرا بسیاری از افعال طبیعی مثل ورزش کردن نیز قابلیت عمومی شدن دارند. ✗ (رد گزینه «۴»)

بررسی قسمت دوم (افتراق): این دیدگاه کانت است که درک اخلاقی را وجدانی می‌داند، ولی ابن‌سینا معتقد است گاهی با استدلال عقلی متوجه می‌شویم که کدام فعل در جهت یا در خلاف جهت کمال نفس و در نتیجه اخلاقی است. ✓

گزینه «۲»: هر دو فیلسوف قبول دارند، زیرا اخلاق مستلزم اختیار است و اختیار صفت موجود صرفاً مادی نیست. ✗ (رد گزینه «۲»)

گزینه «۳»: هر دو فیلسوف قبول دارند. توجه کنید که کانت نمی‌گوید فعل اخلاقی موجب سعادت و کمال نفس نیست بلکه می‌گوید نباید با انگیزه سعادت و کمال انجام شود، ولی اگر با انگیزه اطاعت از وجدان انجام شود می‌تواند انسان را به سعادت و کمال هم برساند. ✗ (رد گزینه «۳»)

گزینه «۴»: هیچ‌کدام از دو فیلسوف قبول ندارند، زیرا ملاک اخلاق را شناخت عقلی (شامل شناخت عقلی وجدانی یا شناخت عقلی غیروجدانی) می‌دانند، نه تمایلات. توجه کنید که تمایلات انسان از جنس‌گرایش هستند و می‌توانند افعال غریزی را رقم بزنند و با شناخت که افعال آگاهانه و اختیاری را رقم می‌زند، متفاوت هستند. ✗ (رد گزینه «۴»)

(فلسفه یازدهم، انسان مویود افلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۸، ۹۰ و ۹۱)

۱۳۸- گزینه ۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

رابطه میان موضوع و محمول در قضایا سه حالت دارد:

- ۱- وقوع آن حتمی و اجتناب‌ناپذیر است.
- ۲- وقوع آن امکانی و اجتناب‌پذیر است.
- ۳- وقوع آن محال و غیرممکن است. به ترتیب حالت اول را وجوبی و حالت دوم و سوم را امکانی و امتناعی می‌نامند.

۲. فارابی از امتناع تسلسل علل نامتناهی استفاده کرد و با لزوم متناهی بودن این سلسله، وجود علت نخستین را اثبات کرد. در حالی که ابن سینا از چنین مقدمه‌ای بهره نبرد و برای اثبات خداوند، تفاوتی بین تعداد متناهی یا نامتناهی از ممکنات نگذاشت.

۳. فارابی به فرد فرد معلول‌ها توجه کرد و آن‌ها را در یک رابطهٔ تسلسلی و دارای تقدم و تأخر ملاحظه کرد در حالی که ابن سینا تفاوتی بین نگاه فردی یا کلی نگذاشت و به هر حال وجود ممکن را مستلزم وجود واجب دانست.

بنابراین اگر بگوییم: «فارابی به روابط علی-معلولی بین فرد فرد موجودات توجه می‌کند (تفاوت سوم) و آن را نهایتاً مستلزم وجود علت نخستین می‌داند (تفاوت دوم) در حالی که ابن سینا با ملاحظهٔ ذات امکانی، مستقیماً وجود خدا را نتیجه می‌گیرد (تفاوت اول)» به هر سه تفاوت دو برهان اشاره کرده‌ایم.

گزینهٔ «۱»: فقط به تفاوت اول اشاره دارد.

گزینهٔ «۳»: ابن سینا هم از علیت استفاده کرد، نه قاعدهٔ وجوب بخشی علت به معلول. پس این گزینه مطلب نادرستی بیان می‌کند.

گزینهٔ «۴»: فقط به تفاوت دوم اشاره کرده است.

(فلسفهٔ دوازدهم، فراهی در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۱۴۲- گزینهٔ «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

خرد و عقل، آفریدهٔ آفریننده یعنی آفریدهٔ مزدا است. بنابراین گزینهٔ «۱» صحیح نمی‌باشد.

(فلسفهٔ دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحهٔ ۵۹)

۱۴۳- گزینهٔ «۴»

(علیرضا نصیری)

روش‌های مورد استفادهٔ ابزار عقل، به‌عنوان دستگاه تفکر انسان، محدود به برهان عقلی محض نیست و هرچه بشود عنوان تفکر را بر آن اطلاق کرد - از قبیل برهان تجربی و استقرایی و استدلال تمثیلی - را شامل می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: حالت بالقوگی عقل هرگز - حتی زمانی که به درجهٔ عقل بالمستفاد می‌رسد - نیز از بین نمی‌رود و همواره امکان این که عقل معارف بیشتری کسب کند، وجود دارد.

گزینهٔ «۲»: عقل انسان در ابتدا قوهٔ محض است و بنابراین هیچ معرفتی در آن وجود ندارد. به‌همین خاطر از آن‌جایی که فیلسوفان مسلمان قضایای بدیهی را قبول دارند، معنی بدیهی در نظر آن‌ها ممکن نیست چنین باشد.

گزینهٔ «۳»: تربیت عقلانی باعث رشد و شکوفایی عقل می‌شود، ولی این بدین معنا نیست که همه به یک درجه از عقلانیت خواهند رسید.

(فلسفهٔ دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۳ و ۶۵)

۱۴۴- گزینهٔ «۳»

(علیرضا نصیری)

از نظر ابن سینا علت و دلیلی که باعث می‌شود نظام طبیعت، نظام احسن باشد، این است که خداوند آن را با لطف و عنایت خویش به‌وجود آورده است. معلول چنین نظامی نیز این است که خلل در آن راه ندارد و آنچه شرّ نامیده می‌شود در یک نگاه کلی نگر تأثیر مثبت می‌گذارد و باعث سوق اشیا به‌طرف کمال مطلوب می‌شود. بنابراین نمی‌شود گفت که شرّ وجود ندارد، بلکه باید گفت که آن چه در جزئیات شرّ به‌نظر می‌رسد، در نگاه کلی خیر است و تأثیر مثبت دارد.

(فلسفهٔ دوازدهم، دورهٔ میانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۱۴۵- گزینهٔ «۲»

(مهم، رضایی بقا)

چنین نیست که نور قوی با چیز دیگری مثل تاریکی ترکیب شده باشد و ضعیف شده باشد؛ زیرا اصولاً تاریکی چیزی نیست، همان نبودن نور است. (نادرستی گزینهٔ «۱») ملاصدرا گفت «وجود» است که اصیل و واقعی است. واقعیت خارجی، مابزاء و مصداق وجود است. پس وجود اصالت دارد، نه ماهیت. (درستی گزینهٔ «۲») از نظر ملاصدرا، با این که هستی یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد، دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. (نادرستی گزینهٔ «۳») بیت «وجود اندر کمال خویش جاری است/ تعین‌ها امور اعتباری است» به اصالت وجود و اعتباری بودن ماهیت اشاره دارد. (نادرستی گزینهٔ «۴»)

(فلسفهٔ دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۶)

اقتصاد

۱۴۶- گزینه «۲»

(مهری ضیائی)

علاوه بر آنکه به اوراق مشارکت، برحسب فعالیت اقتصادی مرتبط، سودی تعلق می‌گیرد، قابل خرید و فروش نیز هستند.

وقتی کسی سهام می‌خرد، هر وقت بخواهد به شراکت خود ادامه ندهد، می‌تواند برگه‌های سهام خود را به دیگری بفروشد و به پول مورد نیاز خود برسد.

بنابراین هم اوراق مشارکت و هم اوراق سهام، هر دو، قابل خرید و فروش هستند.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۶، ۱۵۵ تا ۱۵۸)

۱۴۷- گزینه «۴»

(مهری کاروان)

- فرض کنید شرکت کسب و کاری را طراحی کرده‌اید و می‌خواهید عملاً وارد فعالیت شوید. گام اول آن است که مجوزهای لازم را برای فعالیت اقتصادی خود از دولت بگیرید.

- غیر از مالیات، بخش زیادی از درآمدهای مورد نیاز دولت در ایران از محل فروش دارایی‌هایی مثل نفت تأمین می‌شود.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه‌های ۵۶ و ۶۴)

۱۴۸- گزینه «۱»

(فاطمه فویمیان)

الف) براساس گزارش فائو - سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد - سالیانه حدود ۱/۳ میلیارد تن از مواد غذایی تولید شده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می‌شود.

ب) نظام‌های بیمه در کشورهای مختلف اغلب به سه دسته نظام بیمه‌های اجتماعی، نظام بیمه تعاونی و نظام بیمه بازرگانی تقسیم‌بندی می‌شوند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۴۸ و ۱۵۹)

۱۴۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

الف) در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی، مصرف‌کنندگان به دلیل ارزان بودن کالا، مایل به خرید تعداد واحد بیشتری از کالا هستند. در این

حالت در بازار این کالا، کمبود عرضه یا مازاد تقاضا وجود دارد. زیرا به دلیل ارزان بودن کالا، تقاضا برای آن زیاد است. درحالی‌که تولیدکنندگان برای تولید آن کالا به آن مقدار، انگیزه کافی ندارند؛ در نتیجه تولید و عرضه آن کم می‌شود. بنابراین در سطح قیمت ۲۰۰ ریال، داریم:

$$\begin{aligned} &= \text{کمبود عرضه یا مازاد تقاضا در سطح قیمت } ۲۰۰ \text{ ریال} \\ &\text{مقدار عرضه در قیمت } ۲۰۰ \text{ ریال} - \text{مقدار تقاضا در قیمت } ۲۰۰ \text{ ریال} \\ &= ۴۰۰ - ۸۰۰ = -۴۰۰ \end{aligned}$$

ب) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، مصرف‌کنندگان به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کم‌تری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد. زیرا گروهی از تولیدکنندگان برای محصولات خود خریدار پیدا نمی‌کنند. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می‌پردازند درحالی‌که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند.

بنابراین در سطوح قیمت ۳۰۰، ۳۵۰ و ۴۰۰ ریال بازار با مازاد عرضه مواجه است و به میزان مازاد عرضه، تولیدکنندگان موفق به فروش کالای خود نمی‌شوند. یعنی در قیمت ۳۰۰ ریال، ۴۰۰ کیلو از کالا، در قیمت ۳۵۰ ریال، ۸۰۰ کیلو از کالا و در قیمت ۴۰۰ ریال، تولیدکنندگان موفق به فروش ۱۲۰۰ کیلو از کالای خودشان نمی‌شوند.

پ) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، (ناحیه A) مصرف‌کنندگان به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کم‌تری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد.

ت) در حالت کمبود عرضه یا مازاد تقاضا چون گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد، این گروه برای خرید کالا حاضر خواهند بود مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود. افزایش قیمت باعث می‌شود که از یک سو تولیدکنندگان رغبت بیشتری به تولید نشان دهند و از سوی دیگر مصرف‌کنندگان از مصرف خود بکاهند. این افزایش قیمت تا رسیدن به سطح قیمت تعادلی و از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا ادامه می‌یابد. بنابراین در نقطه X قیمت افزایش می‌یابد، تا بازار به سمت تعادل برود.

(اقتصاد، بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

۱۵۰- گزینه «۲»

(مهری کارران)

الف) اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند «ثبات اقتصادی»، «استحکام اقتصادی»، «تاب‌آوری اقتصاد» و «پایداری» بر مقاوم‌سازی اقتصادی تأکید می‌کنند.

ب) شاغل: کسانی که در ازای کاری که انجام می‌دهند دستمزد یا حقوق می‌گیرند، شاغل محسوب می‌شوند، این شغل می‌تواند تمام‌وقت یا پاره‌وقت باشد.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۸۵ و ۱۱۱)

۱۵۱- گزینه «۲»

(آفرین ساپری)

الف) کشوری در تولید کالایی مزیت مطلق دارد که برای تولید آن کالا هزینه کمتری صرف کند یا با منابع یکسان، مقدار بیشتری از آن کالا را تولید کند. کشور B برای تولید کالای «الف» هزینه کمتری صرف کرده در نتیجه در تولید آن مزیت مطلق دارد.

ب) کشوری در تولید کالایی مزیت نسبی دارد که آن کالا را با هزینه فرصت کمتری تولید کند. برای تولید کالای «ب»، کشور A از ۲ واحد کالای «الف» صرف‌نظر می‌کند و کشور B از ۳ واحد کالای «الف» صرف‌نظر می‌کند. در نتیجه کشور A کالای «ب» را با هزینه فرصت کمتری تولید می‌کند و در تولید کالای «ب» مزیت نسبی دارد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

۱۵۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

(الف)

= بودجه کل

(قیمت هر قوطی رب گوجه‌فرنگی \times مقدار تولید) + (قیمت هر قوطی کنسرو ذرت \times مقدار تولید)
اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید ذرت اختصاص دهد، می‌تواند ۲۰۰۰ قوطی کنسرو ذرت خریداری کند، در نتیجه خواهیم داشت:

تومان $4,000,000 =$ بودجه کل $2000 \times 2000 =$

حال اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید رب گوجه‌فرنگی اختصاص دهد، می‌تواند ۲۵۰۰ قوطی رب گوجه‌فرنگی خریداری کند، در نتیجه خواهیم داشت:

تومان $2500 \times P = 4,000,000$

تومان $1600 = \frac{4,000,000}{2500} =$ قیمت هر قوطی رب گوجه‌فرنگی \Rightarrow

ب) در نقطه D، فرد کل بودجه خود را به خرید رب گوجه‌فرنگی اختصاص می‌دهد، حال اگر فرد تصمیم بگیرد مقداری از کالای کنسرو ذرت نیز خریداری کند به نقطه C منتقل می‌شود در نقطه C میزان خرید از کالای رب گوجه‌فرنگی کاهش و میزان خرید از کنسرو ذرت افزایش می‌یابد. با توجه به میزان بودجه فرد، می‌توان میزان خرید از کالای رب گوجه‌فرنگی در نقطه C را محاسبه کرد:

تومان $(2000 \times 1000) + (1600 \times x) = 4,000,000$ تومان $2,000,000 = 1600 \times x = 4,000,000 - 2,000,000 \Rightarrow$ \Rightarrow تعداد قوطی رب گوجه‌فرنگی خریداری شده در نقطه C $= x = \frac{2,000,000}{1600} = 1250$

هزینه فرصت انتقال از نقطه D به نقطه C میزان کالای رب گوجه‌فرنگی است که از خرید آن صرف‌نظر شده است. در نتیجه خواهیم داشت:

= (هزینه فرصت) انتقال از نقطه D به نقطه C

مقدار خرید رب گوجه‌فرنگی در نقطه C - مقدار خرید رب گوجه‌فرنگی در نقطه D

قوطی رب گوجه‌فرنگی $1250 = 2500 - 1250 =$

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه ۲۸)

۱۵۳- گزینه «۴»

(زهرا مومنی)

الف) مالیات مستقیم: در این نوع از مالیات، مبلغی به عنوان مالیات از درآمد و دارایی افراد دریافت می‌شود. انواع مالیات مستقیم عبارت است از: مالیات بر دارایی، مانند: مالیات بر ارث / مالیات بر درآمد؛ مانند: مالیات بر حقوق، مالیات بر درآمد املاک و ...

مالیات غیرمستقیم: در این نوع از مالیات، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری گرفته می‌شود.

مهم‌ترین انواع مالیات‌های غیرمستقیم که در کشور ما اجرا و اعمال می‌شوند، عبارتند از: ۱- عوارض گمرکی و خدماتی، ۲- مالیات بر مصرف و ۳- مالیات بر ارزش افزوده.

(ب) بررسی قسمت «ب» در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است. بیکاری اصطلاحاً: این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.

گزینه «۲»: نادرست است. بیکاری ساختاری: بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.

گزینه «۳»: نادرست است. بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

گزینه «۴»: درست است.

(ج) در معاملاتی که با چک انجام می‌شود در واقع پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود، بلکه بانک موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می‌دهد.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه ۶۱ تا ۶۳، ۸۷ و ۹۵)

۱۵۴- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

وقتی شرکت در نقطه C قرار دارد: ۵۰۰ واحد کالای «الف» و ۶۰۰ واحد کالای «ب» می‌تواند تولید کند،

وقتی شرکت در نقطه E قرار دارد: ۰ واحد کالای «الف» و ۸۰۰ واحد کالای «ب» می‌تواند تولید کند،

بنابراین هزینه فرصت تولید ۲۰۰ واحد کالای «ب» بیشتر، ۵۰۰ واحد کالای «الف» است که از تولید آن صرف‌نظر شده است.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۰)

۱۵۵- گزینه «۳»

(مهری ضیائی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: طرفداران اقتصاد بازار آزاد از ایده آزادی تجارت خارجی و کاهش تعرفه‌ها دفاع می‌کنند.

گزینه «۲»: طبق تفکر سوسیالیسم دولت‌ها موظف‌اند با قرار دادن قوانینی سخت‌گیرانه بر مالکیت و سرمایه‌اندوزی، جلوی ظلم و ستم سرمایه‌دارها را بگیرند و از اقشار ضعیف حمایت کنند.

گزینه «۴»: طبق دیدگاه نظام مارکسیسم، نیروی حیات اقتصادی، ناشی از کار مولد است.

(اقتصاد، تهارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

۱۵۶- گزینه «۲»

(مهری ضیائی)

بررسی عبارات صورت سؤال:

(الف) نادرست است؛ چرا که کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد.

(ب) درست است.

(ج) نادرست است: زیرا کارآفرینان بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارند که دیگران از مشاهده آن ناتوان‌اند و یا به ذهنشان خطور نمی‌کند.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۵)

۱۵۷- گزینه «۲»

(زهرا ممبری)

(الف)

$$GDP = (۶۰ \times ۱۰۰) + (۷۵ \times ۲۰) = ۶,۰۰۰ + ۱,۵۰۰$$

$$= ۷,۵۰۰ \text{ ریال}$$

(ب)

$$GDP = (۶۰ \times ۱۲۰) + (۷۵ \times ۳۰) = ۷,۲۰۰ + ۲,۲۵۰$$

$$= ۹,۴۵۰ \text{ ریال}$$

- وضعیت توزیع درآمد در کشور B با شاخص دهک ۴، عادلانه‌تر از وضعیت توزیع درآمد در سایر کشورها است.

- دهک اول کشور A که برابر با ۱ درصد است در مقایسه با سایر دهک‌ها کمتر است و کمترین درصد درآمد ملی را دارد.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

(آخرین ساجری)

۱۵۹- گزینه «۴»

(الف)

حساب‌های پس‌انداز بلندمدت + حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت = شبه پول

واحد $۲۱۵۰ + ۲۵۵۰ = ۴۷۰۰$ = شبه پول

(ب)

چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس و مسکوکات = حجم پول

$۵۰۰ +$ سپرده‌های دیداری $+ ۲۷۰۰ = ۳۶۰۰$

واحد $۳۶۰۰ - ۳۲۰۰ = ۴۰۰$ = سپرده‌های دیداری

(ج)

شبه پول + حجم پول = نقدینگی

واحد $۳۶۰۰ + ۴۷۰۰ = ۸۳۰۰$ = نقدینگی

(د) برای کاهش حجم پول در گردش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۹۸ و ۱۰۳)

(خطامه فحیمیان)

۱۶۰- گزینه «۲»

در بازار کالاها و خدمات، خانوارها خریدار و بنگاه‌ها فروشنده‌اند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۴۶، ۴۷ و ۵۹)

GDP سال ۱۳۹۶ (سال پایه)

$$ریال = (۵۰ \times ۱۰۰) + (۲۰ \times ۲۰) = ۵,۰۰۰ + ۴۰۰ = ۵,۴۰۰$$

نرخ رشد GDP اسمی سال ۱۳۹۷

$$= \frac{GDP \text{ اسمی سال } ۱۳۹۶ - GDP \text{ اسمی سال } ۱۳۹۷}{GDP \text{ اسمی سال } ۱۳۹۶} \times ۱۰۰$$

$$= \frac{۹,۴۵۰ - ۵,۴۰۰}{۵,۴۰۰} \times ۱۰۰ = ۷۵ \text{ درصد}$$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۲ و ۱۲۳)

۱۵۸- گزینه «۲»

(مهری کارران)

سهم دهک دهم = شاخص وضعیت توزیع درآمد (شاخص دهک‌ها) / سهم دهک اول

$$\text{سهم دهک دهم} = \frac{۵}{۱۰۰} \times \text{سهم دهک اول در کشور A}$$

$$\text{درصد} = \frac{۵}{۱۰۰} \times ۲۰ = ۱$$

$$\text{A} = \frac{۲۰}{۱} = ۲۰ \text{ شاخص دهک‌ها در کشور A}$$

$$\text{B} = \frac{۱۶}{۴} = ۴ \text{ شاخص دهک‌ها در کشور B}$$

$$\text{C} = \frac{۳۲}{۲} = ۱۶ \text{ شاخص دهک‌ها در کشور C}$$

$$\text{D} = ۴ \times \text{سهم دهک دهم در کشور D}$$

$$= ۴ \times ۶ = ۲۴$$

$$\text{D} = \frac{۲۴}{۳} = ۸ \text{ شاخص دهک‌ها در کشور D}$$

هرچه شاخص وضعیت توزیع درآمد (شاخص دهک‌ها - نسبت سهم دهک دهم به سهم دهک اول) بیشتر باشد: توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است و بالعکس. در نتیجه:

- وضعیت توزیع درآمد در کشور A با شاخص دهک ۲۰، نامناسب‌تر از وضعیت توزیع درآمد در سایر کشورها است.

دفترچه پاسخ

فرهنگیان

(رشته انسانی و معارف اسلامی)

۳۱ فروردین ماه ۱۴۰۳

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی فهم (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

کتاب مهارت‌های معلمی

۱۶۱- گزینه «۲»

(مرتضی مفسنی کبیر)

درس عملی عمیق‌تر از درس غیر عملی است. شاگردان و اطرافیان ما قبل از آن‌که به حرف‌های ما توجه کنند، به رفتار ما توجه، و از آن تأسی می‌کنند. لذا دعوت معلم باید عملی باشد؛ یعنی قبل از این‌که مردم را به انجام کارهای خوب دستور دهد، خودش آن اعمال را انجام دهد و قبل از نهدی مردم از اعمال زشت و ناروا، خودش آن اعمال را ترک کند. چنان‌که رسولان الهی نیز چنین می‌کردند: «قال یا قوم ... و ما ارید ان اخالفکم الی ما انھاکم عنہ ... [شعبی] گفت: ای قوم من! ... و من نمی‌خواهم با آنچه شما را از آن نهدی می‌کنم، مخالفت کنم [و آن را مرتکب شوم].»

(وظایف معلم، صفحه ۷۷)

۱۶۲- گزینه «۲»

(مرتضی مفسنی کبیر)

نه سنت‌گرایی اصل است، نه سنت‌شکنی؛ بلکه باید هر کار خیری از نیاکان را دنبال کرد و هر کار غلطی را - گرچه سنت نیاکان باشد - کنار گذاشت. نوگرایی به معنای تزریق مفاهیم و برداشتهای تازه و تأییدشده توسط صاحبان تجربه و علم است؛ و گر نه صرف نوگرایی، بدون پشتوانه تحقیق و تأیید علما و دانشمندان، ارزشی ندارد.

(وظایف معلم، صفحه ۸۱)

۱۶۳- گزینه «۳»

(مرتضی مفسنی کبیر)

امام صادق (ع) در رابطه با «هجرت» که از وظایف معلم است، می‌فرماید: «اذا عصى الله فی ارض انت فیها فاخرج منها الی غیرها: اگر در محل و سرزمینی که در آن زندگی می‌کنی، نافرمانی و معصیت خدا می‌کنند، از آن‌جا به جایی دیگر هجرت کن.» قرآن کریم سه مرتبه با عبارت «ثم اتبع سببا» به هجرت‌های ذوالقرنین اشاره کرده است.

(وظایف معلم، صفحه‌های ۱۸۵ تا ۱۸۷)

۱۶۴- گزینه «۳»

(مرتضی مفسنی کبیر)

در آیه «یا ایُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَاطِنَةً مِنْ دُونِکُمْ لَا یَأْلُوکُمْ خَبَالًا وَذَٰوَا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَهِیْهِمْ وَ مَا تُخْفِی صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَکُمُ الْآیَاتِ اِنْ کُنْتُمْ تَعْقِلُونَ» ای کسانی که ایمان آورده‌اید از غیر خودتان هم‌راز نگیرید آنان در تباهی شما کوتاهی نمی‌کنند آن‌ها رنج بردن شما را دوست دارند همانا کینه و دشمنی از گفتار و دهانشان پیداست و آنچه دلشان دربردارد، بزرگ‌تر است. به تحقیق ما آیات [روشنگر و افشاگر توطئه‌های دشمن] را برای شما بیان کردیم، اگر تعقل کنید.» بیان شده است که دشمنان خود را بشناسید و هشیار باشید، چرا که آنان ذره‌ای در توطئه و فتنه علیه شما کوتاهی نمی‌کنند؛ و با شگردهای گوناگون در صدد ضربه زدن به شما هستند؛ شگردهایی هم‌چون:

فشار: «وَدُو مَا عَنِتُّمْ»

فساد: «لَا یَأْلُوکُمْ خَبَالًا»

(وظایف معلم، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۱۶۵- گزینه «۳»

(مرتضی مفسنی کبیر)

امام باقر (ع) فرمودند: «کسی که از عدالت سخن بگوید ولی عادل نباشد، سخت‌ترین حسرت را در قیامت خواهد داشت.»

(صفات معلم، صفحه ۵۲)

۱۶۶- گزینه «۱»

(مرتضی مفسنی کبیر)

در فرهنگ اسلامی از رهبر آسمانی با تعبیراتی چون معلم، مربی یا پدر یاد شده است.

رسول خدا (ص) فرمودند: «بالاترین صدقات آن است که انسان چیزی را یاد بگیرد و به دیگران بیاموزد.»

(ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه ۱۸)

۱۶۷- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

در فقه آمده است که لباس شهرت حرام است؛ زیرا در آن، نوعی امتیازطلبی به چشم می‌خورد و اشاره به ویژگی مردمی بودن معلم دارد.

(صفات معلم، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۶۸- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

گاه امت‌های پیشین به انبیا (ع) جسارت می‌کردند، ولی آن بزرگواران با آرامش و بدون هیجان، جواب نرم به آنان می‌دادند و با سعه صدر رفتار می‌کردند. قوم هود به او گفتند: «انا لنراک فی سفاهة: همانا ما تو را در سفاهت و بی‌خبری می‌بینیم» او فرمود: «لیس بی سفاهة»

(صفات معلم، صفحه ۳۳)

۱۶۹- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

در قرآن کریم، بعد از نام مبارک «الله»، بیشترین نامی که برای خدا به کار رفته، «رب» است. از عالم دینی به «عالم ربانی» تعبیر می‌شود؛ یعنی عالمی که سروکارش با پروردگار است، در راه خدا و برای خدا و با اسلوب و اخلاق خداپسندانه تعلیم می‌دهد، از خداوند متعال صفت ربوبیت را می‌گیرد و به دیگران منتقل می‌کند.

(ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۱۷۰- گزینه «۳»

(مرتضی مفسنی کبیر)

در سوره «الرحمن» ابتدا به تعلیم قرآن اشاره می‌کند و سپس آفرینش انسان؛ یعنی اول راه هدایت (علم و القرآن)، سپس آفرینش انسان. «الرَّحْمَنُ - عَلَّمَ الْقُرْآنَ - خَلَقَ الْإِنْسَانَ: خداوند قرآن را آموخت و انسان را آفرید.» این تعابیر، بیانگر ارزش علم و معلم و تعلیم است و نشان می‌دهد که علم و فرهنگ، بالاترین ارزش را دارد و ارزش علم، بیش از هر چیزی است.

(ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

دین و زندگی ۲

۱۷۱- گزینه ۲»

(مفسر رضایی بقا)

نیکوکاری، راه دستیابی به دلیل‌نشدن است که در آیه شریفه «لذین احسنوا الحسنی و زیاده و لایهق وجوههم قتر و لا ذلة: برای کسانی که نیکوکاری پیشه کردند، پاداشی نیک و چیزی فزون‌تر است و بر چهره آنان غبار خواری و ذلت نمی‌نشیند.» بیان شده است.

(عزت نفس، صفحه ۱۹۷)

۱۷۲- گزینه ۲»

(مرتضی مهسنی کبیر)

رشد اخلاقی و معنوی: پسر و دختر جوان با تشکیل خانواده، از همان ابتدا زمینه‌های فساد را از خود دور می‌کنند، مسئولیت‌پذیری را تجربه می‌نمایند، مهر و عشق به همسر و فرزندان را در خود پرورش می‌دهند ... «رشد و پرورش فرزندان»: فرزند، ثمره پیوند زن و مرد و تحکیم‌بخش وحدت روحی آنهاست. آنان دوام وجود خود را در فرزند می‌بینند و از رشد و بالندگی او لذت می‌برند ...

(زمینه‌های پیوند، صفحه‌های ۲۱۵ و ۲۱۶)

۱۷۳- گزینه ۳»

(مفسر رضایی بقا)

امام علی (ع) می‌فرماید: «حبّ الشیء یعمی و یصم: علاقه شدید به چیزی، آدم را کور و کر می‌کند.» علاقه و محبت به یک شخص، چشم و گوش را می‌بندد و عقل را به حاشیه می‌راند. از این‌رو، پیشوایان دین از ما خواسته‌اند که در مورد همسر آینده با پدر و مادر خود مشورت کنیم تا به انتخابی درست برسیم.

(پیوند مقدس، صفحه ۲۲۳)

۱۷۴- گزینه ۳»

(مرتضی مهسنی کبیر)

تفاوت‌های میان زن و مرد به جهت وظایف مختلفی است که خالق حکیم بر عهده هر یک از زن و شوهر نهاده است.

کلمات «انس»، «انسان»، «بنی آدم» و «ناس» در قرآن کریم اختصاص به جنس خاصی ندارد و هر آیه‌ای که با این کلمات همراه باشد، به زن و مرد، هر دو مربوط می‌شود؛ زیرا حقیقت انسان را روح او تشکیل می‌دهد و روح انسان نه مذکر است و نه مؤنث.

(زمینه‌های پیوند، صفحه‌های ۲۰۹ و ۲۱۱)

۱۷۵- گزینه ۱»

(یاسین ساعری)

انسانی که به هوی و هوس پاسخ مثبت می‌دهد و تسلیم می‌شود، قدم در وادی ذلت گذاشته و از راه رشد باز می‌ماند. پس از این مرحله است که وقتی در برابر ستمگران و قدرتمندان قرار گرفت زیر بار ذلت می‌رود و تسلیم خواسته‌های آنها هم می‌شود. از نظر قرآن کریم، مهم‌ترین معیار همسر شایسته، با ایمان بودن اوست.

(ترکیبی، صفحه‌های ۲۰۲ و ۲۲۴)

۱۷۶- گزینه ۲»

(مرتضی مهسنی کبیر)

- تعبیر قرآنی «موده و رحمة» در آیه «و من آیاته أن خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها و جعل بینکم مودة و رحمة...» نشانگر رشد اخلاقی و معنوی، از اهداف ازدواج است.

- عبارت «من ازواجکم بنین و حفدة» درباره رشد و پرورش فرزندان از اهداف ازدواج است.

- دوره بلوغ تا ازدواج، یکی از حساس‌ترین و ارزشمندترین دوره‌های عمر انسان است.

(زمینه‌های پیوند، صفحه‌های ۲۰۹ و ۲۱۳ تا ۲۱۶)

۱۷۷- گزینه ۴»

(مفسر رضایی بقا)

سلامت جسمی و روانی از معیارهای همسر مناسب است. هم‌چنین عدم ارتباط قبلی با جنس مخالف نیز از معیارهای دیگر همسر مناسب است.

(پیوند مقدس، صفحه ۲۲۴)

۱۷۸- گزینه ۱»

(یاسین ساعری)

تمایلات عالی و برتر، مانند تمایل به دانایی، عدالت، شجاعت، حیا، ایثار و حسن خلق که مربوط به روح الهی و معنوی انسان هستند. ما با رسیدن به این تمایلات احساس موفقیت و کمال می‌کنیم و از آنها لذت می‌بریم.

قرآن کریم از دختران و پسران می‌خواهد که به هیچ وجه در پی رابطه غیر شرعی، چه پنهان و چه آشکار با جنس مخالف نباشند، که زبان آن تا قیامت دامن‌گیر آنان خواهد شد و در نسل‌های آنان تأثیر بدی خواهد گذاشت.

(ترکیبی، صفحه‌های ۲۰۱ و ۲۱۳)

۱۷۹- گزینه ۱»

(مفسر رضایی بقا)

نباید فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ازدواج زیاد شود و تشکیل خانواده به تأخیر افتد. اگر فردی بخواهد به شیوه‌ای غیر از شیوه‌های مطرح‌شده از سوی دین یعنی به «شیوه ناصحیح» به نیاز جنسی خود پاسخ دهد، در آن صورت، لذت آنی برخاسته از گناه، پس از چندی، روح و روان فرد را پژمرده می‌کند و شخصیت او را می‌شکند.

(پیوند مقدس، صفحه‌های ۲۲۵ و ۲۲۶)

۱۸۰- گزینه ۲»

(یاسین ساعری)

نوجوانی و جوانی بهترین زمان برای پاسخ منفی دادن به تمایلات گناه و بیگانه است. انسانی که در این دوره سنی به سر می‌برد، هنوز به گناه عادت نکرده و خواسته‌های نامشروع در وجود او ریشه‌دار نشده است و به تعبیر پیامبر اکرم (ص) چنین کسی به آسمان نزدیک‌تر است. یعنی گرایش به خوبی‌ها در او قوی‌تر است. بنابراین نوجوان و جوان، بهتر از هر آدمی می‌تواند ایستادگی در برابر تمایلات منفی را تمرین کند و عزت نفس خود را تقویت کند. یکی از مهم‌ترین قدم‌ها در مسیر کمال، تقویت عزت نفس است. عزت از صفاتی است که قرآن کریم بیش از ۹۵ بار خداوند را بدان توصیف کرده است.

(عزت نفس، صفحه‌های ۱۹۶ و ۲۰۱)

دین و زندگی ۱

۱۸۱- گزینه ۲»

(فخررین سماقی)

محاسبه و ارزیابی: بعد از مراقبت، نوبت محاسبه است تا میزان موفقیت و وفاداری به عهد به دست آید و عوامل موفقیت یا عدم موفقیت، شناخته شود. بعد از محاسبه اگر معلوم شود که در انجام عهد موفق بوده‌ایم، خوب است خدا را سپاس بگوییم و شکرگزار او باشیم؛ زیرا می‌دانیم که او بهترین پشتیبان ما در انجام پیمان‌هاست. اما اگر معلوم شود که سستی ورزیده‌ایم، خود را سرزنش کنیم و مورد عتاب قرار دهیم و از خداوند طلب بخشش کنیم و با تصمیم قوی‌تر، دوباره با خداوند عهد ببندیم و وارد عمل شویم.

(آهنگ سفر، صفحه ۹۹)

۱۸۲- گزینه ۴»

(یاسین ساعری)

در آیه ۵۹ سوره احزاب می‌خوانیم: «یا ایها النبی قل لارواجک و بناتک و نساء المؤمنین یدنین علیهن من جلابیهن ذلک ادنی ان یعرفن فلا یؤذین و کان الله غفوراً رحیماً: ای پیامبر، به زنان و دخترانت و به زنان مؤمنان بگو پوشش‌های خود را به خود نزدیک‌تر کنند این برای آن‌که به [عفاف] شناخته شوند و مورد اذیت قرار نگیرند، بهتر است و خداوند همواره آمرزنده و مهربان است.»

(زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۵۴)

۱۸۳- گزینه ۴»

(فخررین سماقی)

برخی می‌گویند: «اگر قلب انسان با خدا باشد، کافی است و عمل به دستورات او ضرورتی ندارد، آن‌چه اهمیت دارد درون و باطن انسان است، نه ظاهر او» اما این توجیه، با کلام خداوند سازگار نیست. خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام می‌کند و می‌فرماید: «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ: بگو اگر خدا را دوست دارید از من پیروی کنید تا خدا دوستانتان بدارد و گناهانتان را ببخشد و خداوند بسیار آمرزنده و مهربان است.»

(دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۱۸۴- گزینه ۴»

(مهمد رضایی‌رقا)

به همان میزان که رشته‌های عفاف در روح انسان قوی و مستحکم می‌شود، نوع آراستگی و پوشش او با وقارتر می‌شود، و به همان میزان نیز که رشته‌های عفاف انسان ضعیف و گسسته می‌شود، آراستگی و پوشش او سبک‌تر و جنبه خودنمایی به خود می‌گیرد.

(فضیلت آراستگی، صفحه‌های ۱۴۵ و ۱۴۶)

۱۸۵- گزینه ۱»

(عباس سیرشستر)

اگر هنگام گفتن تکبیر و الله اکبر به بزرگی خداوند بر همه چیز توجه داشته باشیم، قدرت‌های دیگر در نظرمان کوچک خواهند شد و به آنان توجه نخواهیم کرد. اگر عبارت «اهدنا الصراط المستقیم» را صادقانه از خداوند بخواهیم، به راه‌های انحرافی دل نخواهیم بست.

(یاری از نماز و روزه، صفحه ۱۳۱)

۱۸۶- گزینه ۴»

(فخررین سماقی)

عهد و پیمان خود با خداوند را باید در زمان‌های معینی، مانند آخر هر هفته، آخر هر ماه یا شب قدر هر سال، تکرار کنیم تا استحکام بیش‌تر پیدا کند و به فراموش سپرده نشود.

(آهنگ سفر، صفحه ۹۸)

۱۸۷- گزینه ۳»

(یاسین ساعری)

قانون حجاب، قانونی برای سلب آزادی زنان در جامعه نیست؛ بلکه کمک می‌کند تا جامعه به جای آن‌که ارزش زن را در ظاهر و قیافه وی خلاصه کند، به شخصیت، استعدادها و کرامت ذاتی وی توجه کند. این امر موجب می‌شود سلامت اخلاقی جامعه بالا رود؛ حریم و حرمت زنان حفظ شود و آرامش روانی وی افزایش یابد.

(زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۵۵)

۱۸۸- گزینه ۴»

(مهمد رضایی‌رقا)

نیاز به مقبولیت، در دوره جوانی و نوجوانی نمود بیش‌تری دارد و سبب می‌شود که نوجوان و جوان بیش‌تر به خود بپردازد و توانایی‌ها و استعدادها را کشف و شکوفا کند و در معرض دید دیگران قرار دهد. جوانی که با نشان دادن استعداد خود در یک رشته ورزشی یا خلق اثر هنری یا کار مؤثر در کارگاه صنعتی تحسین دیگران را برانگیزد، از این قبیل است.

(فضیلت آراستگی، صفحه ۱۴۴)

۱۸۹- گزینه ۴»

(یاسین ساعری)

قرآن کریم یکی از ویژگی‌های مؤمنان را دوستی و محبت شدید آنان نسبت به خدا می‌داند: «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَاداً وَيَحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ: و بعضی از مردم همتایانی را به جای خدا می‌گیرند. آنان را دوست می‌دارند مانند دوستی خدا اما کسانی که ایمان آورده‌اند به خدا محبت بیشتری دارند.»

وظیفه شخص مسافر: کسی که سفر می‌رود، اگر شرط‌های زیر را داشته‌باشد، باید نمازش را شکسته بخواند و نباید روزه بگیرد:

الف) رفتن او بیشتر از ۴ فرسخ شرعی و مجموعه رفت و برگشت او بیشتر از ۸ فرسخ باشد.

ب) بخواهد کمتر از ده روز در جایی که سفر کرده، بماند. پس کسی که می‌خواهد ده روز و بیشتر در محلی که سفر کرده است، بماند، باید نمازش را کامل بخواند و روزه‌اش را کامل هم بگیرد.

(ترکیبی، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۳۷)

۱۹۰- گزینه ۲»

(مرتضی مهسنی‌کبیر)

با توجه به آیه ۳۸ سوره زمر که می‌خوانیم: «قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّيهِ أَوْ إِنْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِيهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ...»: «بگو چه می‌پندارید درباره آن‌چه جز خدا می‌خوانید؟ اگر خدا خواهد که به من زبانی رسد، آیا آنان دورکننده گزند او هستند؟ یا اگر رحمتی برای من خواهد، آیا آنان بازدارنده رحمت او هستند؟ بگو خدا برای من کافی است...» می‌فهمیم که بر غیر خدا نمی‌توان توکل کرد؛ زیرا آنان دورکننده گزند و یا بازدارنده رحمت نیستند، لذا باید بگوییم «قل حسبی الله»: خدا برایم کافی است.

(اعتقاد بر او، صفحه ۱۱۰)

استعداد تحلیلی

۱۹۱- گزینه ۴»

واژه‌ی «مختار» مدنظر است.

(شمیر اصفهانی)

(هوش ادبی و زبانی)

۱۹۲- گزینه ۳»

توجه به عباراتی نظیر «خدیدیوی نوجوان»، «ایران کهن» و «من خود خوش نمی‌دارم ثناهای زبانی را» در ابیات، گزینه‌ی پاسخ را آشکار می‌کند.

(شمیر اصفهانی)

(هوش ادبی و زبانی)

۱۹۳- گزینه ۱»

مشکل: سخت، حاد، شاق

(شمیر اصفهانی)

(هوش ادبی و زبانی)

۱۹۴- گزینه ۲»

شاعر در ابیات صورت سؤال از مخاطب می‌خواهد اسپیر سیم و زر نشود و از پیمودن راه بازماند. بین گزینه‌ها «نکوهش تعلق‌های مادی» بهترین گزینه است.

(شمیر اصفهانی)

(هوش ادبی و زبانی)

۱۹۵- گزینه ۲»

در متن چنین می‌خوانیم که آتشی در مسجدی افتاده و تعدادی از مسلمانان به خیال آن که مسیحیان چنان کرده‌اند، آتشی در خانه‌های ایشان می‌اندازند. این زشتی وجود نزاع‌های مذهبی را نشان می‌دهد. سلطان مصر این دسته از مسلمانان را زندانی و مجازات می‌کند، اما در مجازات‌کردن‌های او عدالتی نیست: به نحوی اتفاقی برخی را به شلاق و برخی را به قطع عضو و برخی را به مرگ محکوم می‌کند. در این بیت شخصی که مادر ندارد، کاغذ خود را که روی آن حکم «شلاق» بوده است با شخصی که حکم او مرگ است جابه‌جا می‌کند، چرا که شخص محکوم به مرگ مادری تنها دارد. این ایثارگری محکوم اول است و اهمیت مقام مادر.

(نیلوفر امینی)

(هوش ادبی و زبانی)

۱۹۶- گزینه ۳»

نویسنده‌ی متن به وضوح از کتاب «جمشید و خورشید» سلمان ساوجی انتقاد می‌کند که «در آن چندان تکلف کرده که آن را از چاشنی شاعری بیرون برده است».

(سپهر سن‌شان‌پور)

(هوش ادبی و زبانی)

۱۹۷- گزینه ۱»

(کتاب استعدادهای تحلیلی هوش کلامی)

حیوان کیمیا فیل است. رنگ آبی برای کسی است که حیوانش خرس است، پس قطعاً رنگ کیمیا آبی نیست. دیگر گزینه‌ها قطعی نیست.

(هوش ادبی و زبانی)

۱۹۸- گزینه ۴»

(کتاب استعدادهای تحلیلی هوش کلامی)

حیوان کیمیا که فیل است. اگر حیوان کامران اسب باشد، حیوان کارن شیر است چرا که شیر قطعاً حیوان کیانا نیست. پس حیوان کیانا خرس خواهد بود.

(هوش ادبی و زبانی)

۱۹۹- گزینه ۳»

(کتاب استعدادهای تحلیلی هوش کلامی)

بیرجند و سبز متعلق به یک نفر است. اگر بروجرد و قرمز متعلق به یک نفر باشد، بیجار و آبی هم قطعاً به یک نفر رسیده‌است. چون زرد نمی‌تواند همراه بیجار باشد. در این حالت بیجار و آبی متعلق به یک نفر و حیوان همراه رنگ آبی، خرس است.

(هوش ادبی و زبانی)

۲۰۰- گزینه ۱»

(کتاب استعدادهای تحلیلی هوش کلامی)

اگر خاک عنصر همراه اسب باشد، اسب حیوان کارن نیست چرا که عنصر کارن، آتش است. اسب حیوان کیمیا هم نیست، حیوان کیمیا فیل است. پس اسب یا حیوان کیاناست یا حیوان کامران. اما رنگ کامران را صورت سؤال آبی دانسته است بنابراین خرس حیوان کامران است، پس اسب حیوان کیانا است.

(هوش ادبی و زبانی)

۲۰۱- گزینه ۱»

(شمیر کئی)

سن اکبر را x ، سن امیر را y و سن امین را z می‌گیریم. داریم:

$$x = 6y$$

$$\Rightarrow 6y + 2 = 4y + 8 \Rightarrow 2y = 6 \Rightarrow y = 3 \Rightarrow x = 18$$

$$\Rightarrow x + 2 = 20 = 5(z + 2) \Rightarrow z + 2 = 4 \Rightarrow z = 2$$

$$\Rightarrow y - z = 3 - 2 = 1$$

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۰۲- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

شکل صورت سؤال را می‌توان به صورت زیر درآورد، که واضح است $\frac{1}{16}$ از آن رنگی است:

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۰۳- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

اگر \square را برای راحتی x ، \triangle را y و \circ را z بگیریم، معادله‌های زیر را داریم:

$$x^2 + y = 13$$

$$z - x + y = 6$$

$$y^2 + x = 19$$

$$x - y + z = 4$$

از جمع معادله‌های دوم و چهارم، داریم:

$$z - x + y + x - y + z = 10$$

$$\Rightarrow 2z = 10 \Rightarrow z = 5$$

$$\Rightarrow y - x = 1$$

همچنین از جمع دو معادله دیگر داریم:

$$x^2 + y + y^2 + x = x(x+1) + y(y+1) = 32$$

از آن‌جا که x و y اعداد طبیعی‌اند و متوالی، می‌توان x و y را حدس زد:

$$2 \times 3 + 3 \times 4 = 6 + 12 = 18 \neq 32$$

$$3 \times 4 + 4 \times 5 = 12 + 20 = 32 \checkmark$$

$$\Rightarrow x = 3, y = 4$$

$$\circ \times \circ - \square \times \triangle = ?$$

$$\Rightarrow 5 \times 5 - 3 \times 4 = 25 - 12 = 13$$

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۰۴- گزینه «۲»

(ممیر اصغاری)

فرض کنیم کالا ۱۰۰ تومان بوده باشد. در فروشگاه «الف»:

$$100 \times \frac{120}{100} \times \frac{90}{100} = 108 \text{ (الف)}$$

دقت کنید در فروشگاه «ب» تغییرات با تفاضل نیز محاسبه می‌شود:

$$108 \times \left(\frac{130}{100} - \frac{40}{100} \right) = 108 \times \frac{90}{100} = 97.2 \text{ (ب)}$$

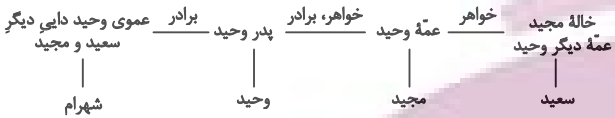
اختلاف قیمت: $\frac{2}{8} = \frac{97}{2} - 97 = 100$ تومان است، یعنی نسبت تغییر به

$$\text{قیمت اولیه } \frac{2}{8} \text{ است.}$$

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۰۵- گزینه «۲»

(فرزاد شیرممدلی)

همان‌طور که در نمودار بالا نشان می‌دهد، و حید و شهرام هر دو پسر دایی سعید و مجیدند.

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۰۶- گزینه «۳»

(ممیر اصغاری)

سی و دو حرف الفبا باید سیصد و شصت درجه را پوشش دهد، پس زاویه

$$\text{بین هر دو حروف الفبا، } \left(\frac{45}{4} \right) = \left(\frac{360}{4} \right) \text{ است.}$$

در ساعت شش بعدازظهر، عقربه ساعت‌شمار دقیقاً 180° از ساعت ۱۲، با همان حرف «ی» فاصله دارد:

$$\square \times \frac{45}{4} = 180^\circ \Rightarrow \square = \frac{180^\circ}{45} \times 4 = 16^\circ$$

حرف شانزدهم الفبای فارسی، حرف «ش» است.

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۰۷- گزینه «۳»

(ممیر اصغاری)

طبق پاسخ قبلی، بین هر دو حرف الفبا $\left(\frac{45}{4} \right)$ فاصله هست. حرف «پ»،

حرف سوم و حرف «ل» حرف بیست و هفتم الفباست. پس

$$\left(\frac{45}{4} \right) \times (27 - 3) \text{ بین آن‌ها فاصله است یعنی:}$$

$$\left(\frac{24 \times 45}{4} \right) = (6 \times 45) = 270^\circ$$

که همان $360^\circ - 270^\circ = 90^\circ$ است.

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۰۸- گزینه «۳»

(ممید اصفهانی)

هر 360° چرخش، ما را به همان جا که هستیم برمی گرداند.

$$1547^\circ = 4 \times 360^\circ + 107^\circ$$

پس 107° تغییر از «ع» داریم. 107° یعنی $\frac{45^\circ}{4} + 107^\circ$ تعدادحروف، یعنی $\frac{4}{45} \times 107$ حرف. حرف «ع» حرف بیست و یکمالفباست، $9/5$ حرف بعد، بین حروف سی و سی و یکم الفباست که حروف «و» و «ه» است.

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۰۹- گزینه «۴»

(ممید اصفهانی)

ساعت دیروز:

$$\begin{array}{r} 20 \quad 72 \\ \cancel{21} : \cancel{13} \quad 3 : 51' \\ -17 : 21' \quad + 6 : 45' \\ \hline 3 : 51' \quad 9 : 96' \rightarrow 10 : 36' \end{array}$$

ساعت فردا:

$$19 : 17'$$

$$- 8 : 10'$$

$$11 : 07'$$

بین ساعت $10:36'$ دیروز تا $10:36'$ فردا، 48 ساعت فاصله است. از ساعت $10:36'$ فردا تا ساعت $11:07'$ فردا نیز سی و یک دقیقه فاصله است:

$$48:00$$

$$+ 0:31$$

$$48:31'$$

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۱۰- گزینه «۴»

(فاطمه اسخ)

در عبارت صورت سؤال:

$$(39 + 10 + 14 + 21) + 4 = 21$$

$$(16 + 27 + 40 + 13) + 4 = 24$$

$$(21 + 42 + 15 + ?) + 4 = 35 \Rightarrow ? + 88 = 140 \Rightarrow ? = 52$$

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۱۱- گزینه «۲»

(فاطمه اسخ)

در الگوی صورت سؤال:

$$8 - 2 = 6, 6 \times 2 = 12, 12 + 2 = 14, 14 \div 2 = 7$$

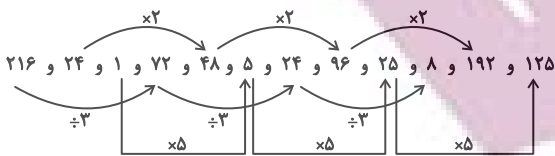
$$9 - 2 = 7, 7 \times 2 = 14, 14 + 2 = 16, 16 \div 2 = 8$$

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۱۲- گزینه «۱»

(فاطمه اسخ)

در الگوی صورت سؤال:

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۱۳- گزینه «۲»

(ممید کنی)

عبارت «سومین عدد سمت راست چهارمین عدد سمت چپ» عددی، یعنی عدد سمت چپ آن عدد. صورت سؤال، عدد سمت چپ عدد سمت چپ 600 را خواسته است. الگوی صورت سؤال و در نتیجه عددهای بعدی معلوم است.

$$19 \times 20 = 380, 20 \times 21 = 420, 21 \times 22 = 462$$

$$22 \times 23 = 506, 23 \times 24 = 552, 24 \times 25 = 600$$

دو عدد سمت چپ عدد 600 ، عدد 506 است.

(هوش ریاضی و منطقی)

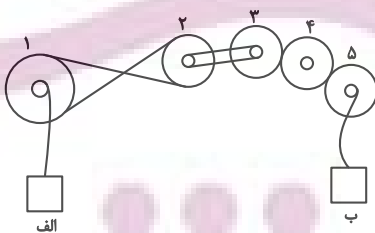
۲۱۴- گزینه «۲»

(فرزاد شیرممدلی)

طبق شکل زیر، جعبه «الف» رو به بالا در حرکت است. پس چرخ دنده «۱» پادساعتگرد در حرکت است. پس چرخ دنده دو، سه، چهار و پنج به ترتیب ساعتگرد، ساعتگرد، پادساعتگرد و ساعتگرد در حرکتند.

با چرخش ساعتگرد چرخ دنده «۵»، جعبه «ب» رو به پایین حرکت خواهد کرد. در چرخ دنده «۱» سرعت دو برابر می شود. چرخ دنده «۲» سرعت را نصف می کند. چرخ دنده «۳» نیز سرعت را دو برابر می کند ولی چرخ دنده «۴» تغییری در سرعت نمی دهد. چرخ دنده «۵» مجدداً سرعت را نصف می کند:

$$2 \times (2 \times \frac{1}{2} \times 2 \times \frac{1}{2}) = 2$$

(هوش ریاضی و منطقی)

۲۱۵- گزینه «۳»

(فرزاد شیرممدلی)

همه شکل ها دوران یافته یک شکل ثابتند، ولی در گزینه «۳» جهت فلش برعکس شده است.

(هوش تصویری)

۲۱۶- گزینه «۳»

(ممیر کنشی)

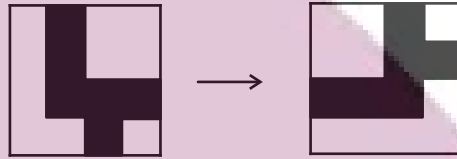
در شکل گزینه «۳» خط — که در شکل صورت سؤال هست، وجود ندارد.

(هوش تصویری)

۲۱۷- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

در الگوی صورت سؤال، قسمت مشترک شکل‌های سمت چپ و وسط در هر ردیف با ۹۰ درجه دوران پادساعتگرد در سمت راست سطر رسم می‌شود. قسمت مشترک و دوران‌یافته آن در سطر پایینی:

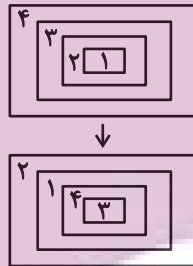

(هوش تصویری)

۲۱۸- گزینه «۲»

(ممیر اصفهانی)

در هر ردیف از الگوی صورت سؤال، جایگاه شکل‌ها از چپ به راست مطابق تصویر زیر تغییر می‌کند:

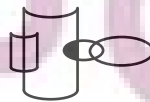

(هوش تصویری)

۲۱۹- گزینه «۳»

(ممیر اصفهانی)

نقطه در فضای مشترک بین یک و یک و خارج از و دیگر است. در گزینه‌های «۱» و «۴» فضای مشترکی بین و نیست. در گزینه «۲» نیز فضای مشترک و درون یکدیگر است. فضای مدنظر در گزینه پاسخ:

(هوش تصویری)

۲۲۰- گزینه «۱»

(ممیر اصفهانی)

در مکعب حاصل از شکل گسترده صورت سؤال، هرگز سه وجه به نحوی کنار هم قرار نمی‌گیرند که سه مربع کوچک رنگی در یک رأس مکعب اشتراک داشته باشند.

(هوش تصویری)